

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Slovenski kmetje, ne napravljajte novih hmeljskih nasadov!

Preobsežni nasadi, zlasti pa nasadi v krajih, kjer hmelj slabo uspeva, so uničili hmeljske cene

Že nekaj let sem vlada skoro po vsej Sloveniji nekaka hmeljska mrzlica, ki so jo v veliki meri zakrivili činitelji, ki ne mislijo tri korake naprej.

Pred leti je imel hmelj, ki se je v Sloveniji gojil takrat samo v Savinjski dolini in v okolici Marenberga, lepe cene.

Te lepe cene so zavedle številne slovenske kmete izven dotedanih naših hmeljskih območij, da so začeli v velikem obsegu gojiti hmelj.

Čeprav je hmelj svoje glavna rastlina in ne uspeva povsod tako, kakor bi si ljudje želeli. Svarili smo takrat odločno pred to hmeljsko mrzlico in skušali dopovedati, da bo velika količina slabega ali pa makar tudi dobrega blaga neusmiljeno znižala cene na nižino, ko se pridelovanje hmelja več ne izplača.

Tem svarilom, opominom in rotnem je od strani, ki bi lahko pomagale zaježiti vsakemu zdravemu razumu nasprotujoče blazno pospeševanje hmeljarstva, sledil zaničljiv posmeh, češ: vi pač hočete, da bi imela lepe dohodke samo Savinjska dolina.

Toda sedaj se že dve leti izkazuje, da smo imeli prav. Lansko leto vsi hmeljarji Slovenije gotovo niso izkuzili za hmelj niti četrtine tiste vsote, ki je prišla pred leti samo v Savinjsko dolino. Številni hmeljarji sploh niso mogli prodati svojih zalog, ki jim bodo skoro gotovo ostale neprodane. Ako sedaj pomislimo, koliko truda ter stroškov stane pri delovanju hmelja, in pri tem še uvažujemo, da bi kmetovalec lahko pridelal na zemljiščih, zasajenih s hmeljem, kakšen drug boljši dobičkanosni poljski produkt, potem si lahko predstavljamo škodo.

Pred leti je savinjski hmeljar prodal hmelj po 80 do 140 dinarjev za kilogram sedaj pa ga prodaja slovenski hmeljar po 3 in pol do 17 dinarjev za kilogram (v Strasbourgu).

in še po teh cenah ga ne jemljejo radi. To se pravi, da hmeljarje ni zadela samo težja kriza, nego pravcata katastrofa.

Spomnimo se še, kako so kmetijski činitelji zatrjevali, da bo Jugoslavija pridelala toliko hmelja, da bo lahko zaiagala ves svet. Tako bi lahko rekla tudi Nemčija, Francija, Češko-slovaška, če bi tam ne bili pametnejši ljudje in ne vedeli, da more svetovna nadordukcija uničiti dobičkanosnost hmeljarstva.

Sedaj smo v takem položaju,

da se bo v bodoče lahko prodal le prvovrsten hmelj, in še ta po skromnih cenah.

dočim se za slab produkt ne bo zanimal nihče.

Vedeti pa moramo, da se širi hmeljarstvo tudi v drugih državah, seveda ne tako brezsmiselno kakor v Jugoslaviji. Pri nas ima zlasti Vojvodina toliko hmeljskih nasadov, da se človek zaman vprašuje, kam so Vojvodinci skrili zadnje sledove razsodnosti.

Našo hmeljsko mrzlico oznažuje ves zunanji svet, ki nas le enako opominjal k pameti in nam le sedaj napovedal boj na življenje in smrt.

Češko-slovaška bo v vedno večji meri ovirala uvoz našega hmelja. Z enakimi načrti se bavijo tudi druge države. Kam naj gremo potem z našim blagom, zlasti s slabim blagom, ki ga pridelujemo izven Savinjske doline in okolice Marenberga. Kolikor toliko se bo mogel od slovenskih hmeljev prodati le še savinjski in marenberški hmelj, ki imata po svetu svoj sloves.

Hmeljarji v novih krajih, ki pridelujejo slabo blago, opustite hmeljnike! Naš nasvet

bo le v Vašo korist. Morda nas ne boste poslušali, toda spomnili se boste naših zasvetov, ko boste imeli že ogromno škodo. Vsi ostali kraji, ki pridelujete kvalitetno blago, pa glejte, da boste pridelovali hmelj, pri katerem kupec ne bo mogel našti napak.

Opozorjamo tudi Savinčane, da ne napravljajo novih nasadov in da stare slabe nasade opuste.

Gotovo nesmiselno pa bi seveda bilo, če bi Savinjska dolina, ki ima vse pogoje za hmeljarstvo, začela opuščati to kmetijsko panogo. Ko se bo dolegla hmeljska mrzlica in se bodo kraji, kjer hmelj ne uspeva, izpametovali, bodo tudi hmeljske cene zopet boljše — takšne, kakršne so bile pred leti, pa ne bodo kmalu zopet. Obupavati savinjskim hmeljarjem ni treba, čeprav bodo morja se nekaj let slabo razpečavali hmelj. Še en svet hmeljarjem, ki pridelujejo kvalitetno blago: **Ne zanemarjajte hmeljišč zaradi slabih cen, temveč jim posvetite še več nege!** V času velike hmeljske krize bo zmagal v konkurenčnem boju tisti, ki je sposobnejši in vztrajnejši. Če boste izboljšali produkt, ko vam zemlja in odnebnje daleta v to svrno vse pogoje, ga boste lahko vedno prodali vsaj po prilično primernih cenah.

Lovska zakupnina nam malo koristi

(Dopis iz kmetijskih krogov.)

L a š k o, koncem marca.

V časopisju čitamo, da so razen Srbije vsi kraji za zakupni sistem po občinah. To je pač tako, da je v vsakem kraju nekaj takih, ki zahtevajo, naj se lov proda, da imajo potem sami zabavo. Velika večina kmetov pa se s tem ne strinja.

Če dobi občina tisočake za lov, hvale to le tisti, ki tega dobro ne premisli. Kaj pa koristi nam kmetom tisti denar, ki ga občina dobi za lov, ko smo pa potem primorani škodljivce še gojiti. Saj divjačina nekaterim po desetkrat, drugim pa tudi po stokrat več škode naredi, kakor znaša tisti mali znesek, ki pride od lovske zakupnine na enega kmeta.

Če bi sešteli vso škodo na perutnini, sadnem drevju, povrtnini, žitu in drugem, bi dobili znesek, ki ogromno nadkriljuje vsoto zakupnine.

Kdor hoče gojiti divjačino, naj jo goji le v ograjenem gozdu, ne pa tako, da se živali lahko povsod sprehajajo in nam uničujejo pridelke! Po leti kmetje od svita do mraka in še pozno v noč težko delamo. Trudimo se, da bi čim več živeža pridelali za sebe in za druge. Mi se potegujemo za živež, lovec pa za zabavo. Vsak naj presodi, kaj je ljudstvu potrebnejše!

Če ustrelji sedaj kmet na svoji njiči zajca, ki mu je žrl pridelke, gre v zapor, je ob puško, ima velike stroške v denarju, pri sodišču mu pa ostane zapisano, da je bil kaznovan zaradi tatvine. To vse zato, ker se lov proda. Ko bi vsak posestnik v občinsko blagajno dal le enega kovača, kar bi gotovo vsak rad storil, pa bi v večini občin prišlo več v blagajno, kakor pa dobijo

sedaj za lov. V vsaki kmečki občini po državi je gotovo večina kmetijskih posestnikov nezadovoljna, ker se divjačina ne sme pokončevati.

Če se lov proda, naj se da v zakup le večje gozdno lovišče. Obdelani svet (njive, vinogradi, travniki, pašniki itd.) se pa naj ne prodajo. Tu naj bi imel vsak poljedelec pravico po svoji volji pokončevati škodljivce. Grmovje in pa male skupine drevja, ki se nahajajo med njivami in travniki, naj se še ne štejejo za gozd.

Sedaj se dela lovski zakon. Lovci so že izrekli svojo željo, zato naj tudi občinski funkcionarji vlagajo tozadevne prošnje na kmetijsko ministrstvo, da se nam dovoli potrebna prostost.

Razstava kuncev in perutnine

Za časa letošnje veleseljanske prireditve v Ljubljani ki bo od 30. maja do 2. junija, bo priredil perutninarski in kuncerejski odsek Kmetijske družbe skupno z upravo veleseljstva na posebnem oddelku veleseljanskega prostora **veliko razstavo plemenskih kuncev in raznovrstno perutnine.**

Razstava bo predvsem propagandnega značaja. Zelo smo namreč v Sloveniji zaostali v rejli malih živali napram inozemstvu. Na deželi pač vidimo na kmetijskih dvoriščih kure, race in drugo perutnino, ki grebe in brska po gnoju, redko pa plemenito pasmo. Naše kure nesejo povprečno 100 jajc na leto, ne ve jih pa veliko, da ležejo

plemenite pasme do 300 jajc letno. Poleg kur jajčaric pa imamo pasme, ki se goje zlasti zaradi okusnega mesa.

Podobno je z našimi kuncji ali domačimi zajci. Podijo se po hlevih in v kratkem času degenerirajo. V inozemstvu, zlasti v zapadnih evropskih državah pa je kuncereja smotrna in je velik vir dohodkov malemu človeku. Imamo kunce, ki tehtajo do 8 kg, in kunce, katerih koža je vredna čez 100 Din. V Parizu ni boljše restavracije, ki ne bi imela na jedilnem listu na različne načine prirejenega kunca.

Posivamo vse prijatelje in gojitelje perutninarstva in kuncereje, da se takoj prijavijo kot razstavljalci na razstavi. Uprava velesojma je preskrbela veliko število velikih, svetlih in zračnih razstavnih kletk, kamor se bodo namestile male živali. Pojasnila dajeta Kmetijska družba in velesojmski urad.

Politični pregled

Važen dogodek minulega tedna je bilo objavljeno novega proračuna za leto 1929./1930.

Je to po desetih letih prvi proračun, ki nam daje resnično sliko državnih dohodkov in izdatkov. Celokupni proračun znaša 12 milijard in 4644 milijona dinarjev ter je za 413 milijonov dinarjev višji od lanskega. Povišanje proračuna se nanaša na velike podpore samoupravam, na pokojnine ter invalidske podpore, na obresti za novo monopolno posojilo in drugo. Z novim proračunom je bil sočasno objavljen

novi finančni zakon,

ki vsebuje sedaj samo odredbe za olajšanje izvrševanja državnega proračuna, dočim so bili stari finančni zakoni polni odredb, ki niso bile v neposredni zvezi s proračunom.

Te dni je bil objavljen tudi novi zakon o ureditvi vrhovne državne uprave,

na podlagi katerega

je zmanjšano število ministrstev od 16 na 12.

Ukinjena so štiri ministrstva in sicer: za vere, za narodno zdravje, za agrarno reformo ter za pošte in brzojav tako da ostanejo v bodoče še ministrstva: za notranje zadeve, za pravdo, za prosveto za vojsko in mornarico, za zunanja dela, za promet, za javna dela, za kmetijstvo, za trgovino in industrijo, za gozdove in rudnike ter za socialno politiko. Ministrstvo za vere se združi z ministrstvom za pravdo, ministrstvo za agrarno reformo z ministrstvom za kmetijstvo, ministrstvo za pošte in brzojav z ministrstvom za javna dela, ministrstvo za narodno zdravje pa z ministrstvom za socialno politiko.

Ukinjena so tudi vsa mesta državnih podtajnikov in uzakonjene določbe o ministrski odgovornosti.

ki vsebujejo ista načela, na katerih je temeljil dosedanj zakon o ministrski odgovornosti. Pravica obtožbe pa je sedaj pridržana samo kralju; prav tako sestava sodišča, ki bo preskalo postopanje morebiti obtoženega ministra. Z uveljavljenjem novega zakona o vrhovni državni upravi se pričinja doba velikih zakonodajnih preuredb v državni upravi, Te dni je bila

podpisana prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo.

S tem podpisom je po dolgotrajnih mučnih pogajanjih rešeno vprašanje naših odnošajev z grško republiko in dana podlaga za tesno sodelovanje med obema državama. Prijateljska pogodba z Grčijo je nova garancija miru na Balkanu, ker osigurava nedeljivost ozemlja obeh držav in skupno obrambo obstoječega stanja na Balkanu.

Z napetostjo zasleduje poslednje čase svet potek dogodkov v Španiji, kjer

že dolgo napoveduje diktator Primo de Rivera, da se pripravi na popolni odstop in da misli na uvedbo zmerniškega režima.

Za enkrat še ni znano, kako misli izvesti španski diktator svoj umik, vendar je skoro gotovo, da ga bo izvedel brez večjih nezdov in pretresljajev za Španijo.

DOPISI

JESENICE. (Smrtna kosa.) V starosti 20 let je umrla v Novi vasi pri Jesenicah Milka Žumerjeva, hčerka hišnega posestnika. — V Kurji vasi pa je po dolgotrajni bolezni preminul v starosti 33 let g. Ivan Zupan, bivši tovarniški delavec na Savi. — Pokojnikoma blag spomin!

ZELEZNIKI. (Smrtna kosa.) V 62-letu starosti je preminula pri nas gospa Tilka Demšarjeva, posestnica in trgovka. Pokojnica je bila hčerka pokojnega nadučitelja v Cerkljah pri Kranju Vavkeno, znanega narodnjaka in borca za učiteljske stanovske pravice. Prav po vzgledu svojega očeta je bila tudi pokojnica zelo delavna žena in vneta podpornica Sokola. Vživala je med prebivalstvom splošne simpatije. — Pokojnici blag spomin!

RAČNA. Prosvetno društvo bo priredilo v nedeljo 7. t. m. igro v štirih dejanjih «Stari in mladi» v gasilnem domu v Račni ob pol štirih popoldne. — Vljudno vabljeni!

ŠOŠTANJ. Tudi krajevni odbor Rdečega križa v Šoštanju se je v minuli hudi zimi spomnil ubogih šolskih otrok v Šoštanju, ki niso imeli najpotrebnejšega obušala in obleke ter zaradi tega niso mogli prihajati v šolo, ali pa so prihajali vanjo vsi prezeblji. Nabralo se je nekaj tisoč dinarjev v blagu in gotovini ter je bilo obdarovanih nad 60 otrok z najnujnejšo obleko, perilom in obušalom. Tudi glavni odbor Rdečega križa v Beogradu je poslal 800 Din podpore. V imenu obdarovanih otrok se odbor vsem dobrotnikom, med katerimi jih je nekaj darovalo večje zneske v gotovini ali v blagu, najtopleje zahvaljuje in jih prosi, da odprejo srce in roke, ko se bo zopet potrkalo na njihove duri in pobiralo za našo bedno deco. — Odbor.

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. (Smrtna kosa.) Tukaj je umrla sedemletna učenka Mimika Vogrinčeva. Prav lep je bil njen pogreb dne 26. marca. Sprevod je vodil katehet pokojne deklice g. P. Rupert. Udeležili so se pogreba skoro vsi učenci z učiteljsvom ter izredno velika množica ljudi. Pred hišo žalosti in na pokopališču so zapeli učenci svoji tovarišice v slovo ganljive žalostinke. Ko je ob

Soteščan:

Grob ob zvoniku

(Povest iz sedanosti.)

(Dalje)

«Khm», je sumljivo zakašljal. «Rekel sem ti že, da nerad pripovedujem, zato ker ne verujem v strahove...»

«Ako si nekaj videl, potem ne moreš tajiti. Govori, nikar mi ne prikrivaj.»

«Prav zato sem prišel, da se pogovoriva. Danes je priložnost.»

«Moj Bog, kaj se je zgodilo!»

«Toneta sem videl. Nikar se ne prestraši!»

«Prav tukaj na tem mestu. Skoro sva se srečala. Nekaj korakov pred mano je izginil.»

«Ali pa veš, da je bil Tone?»

«Ista hoja in postava. Belo ogrinjalo mu je segalo do tal, noge so se sicer dotikale zemlje, a niso se slišale stopinje.»

«Oh, tudi jaz ga vidim in slišim, ko potrka na okno», je priznala s trepetajočim glasom. «Zato pa hiram in pešam, strah je vzrok bolezni. Nekaj mi pravi, da hodi po mene, da bom morala umreti.»

«Pa Jerin ga je tudi že videl. Izpod kozolca je planil in odšel na pokopališče. Od takrat se ponoči več ne upa iz hiše.»

«Vprašal naj bi ga bil, kaj potrebuje...»

«Vsak nima toliko poguma. Naš Lojze je šel neke noči mimo pokopališča ter je čul prav na vašem grobu čudno ječanje. Fant je korenjak, pa je bežal ko zajec; ko je dospel domov, se je zaletel ob vrata, da jih je skoro vsak e tečajev.»

«Mislim, da ga bomo kmalu rešili. V ta namen sem dala za maše...»

«Tudi pri nas se ga spominjamo v molitvi. Pravijo, da se duša premelje skozi devet mlinskih kamnov, preden pride iz večnosti na zemljo. Tamkaj so natančni...»

«Tine, zakaj ga nisi ogovoril. Kot prijatelju bi ti bil povedal, kako mu moremo pomagati.»

«Nisem utegnil. Kakor duh je šel mimo mene. Ko sem se zavedel, je izginil.»

«Bog se ga usmili!» je tarnala in vzdihovala. «Da bi vsaj vedela, zakaj trpi? Nikomur ni storil krivice.»

«Ako se mi ponovno prikaže, ga bom vprašal, zakaj mu je odločena takšna pokora. Skliceval se bom na prijateljstvo, ki seže preko groba.»

«Dobro sta se razumela», mu je pritrdila. «Kar pomnim, še ni bilo med nami prepira. Kaj bi počela, ako bi ne bilo dobrih sosedov! Kadar je treba opraviti kako težje delo, mi pošlješ Lojzeta, ki pride z vozom in z živino. Kdaj ti bom povrnila?»

Iz cerkve je prispela Francka, na obrazu se ji je poznalo, da je jokala. «Vsa okolica že govori, da hodijo oče nazaj», je pripovedovala. Solze so ji zalivale oči, v joku ji je zastajala beseda.

«Grobar Marko ga je tudi že videl», je namignil Žitnik.

«Skoro vsi, kar jih je prišlo iz cerkve, so me obsuli, ko sem stala ob grobu», je pravila Francka. «Vsak je hotel imeti odgovor na svoje vprašanje.»

«To bo zopet govorjenja!» se je Stoparica vznejevoljila. «Kako se bodo izmišljali in lagali!»

Njene slutnje so se izpolnile. Novica je šla od ust do ust, do zadnje hribovske koče. V gostilnah, na potih, pri delu — povsod so govorili o Stoparju, kako pride ponoči čez dvorišče in potrka na okno. Čim se je kdo o mraku ganil iz hiše, že ga je videl zavitega v belo ogrinjalo — takšnega, kot so ga položili v krsto pred pogrebom. Tudi stokanje so slišali na grobu ob zvoniku.

Dočim so se ženske in mladina plašili ob misli na mrtvega sosedo, so izkušeni možje nevarno zmajevali z glavo in iskali pojasnila. Vstajali so celo ponoči, da vidijo prikazen, a želja se jim ni izpolnila.

«Tisti, ki bi radi videli, ne vidijo», so trdile vraževerne ženske. Pregrešno se jim je zdelo zalezovati duha na njegovem skrivnostnem potu. Venomer so nadlegovale Stoparico, ki pa ni hotela povedati drugega, kakor da se prikazen več ne pojavlja.

«Tone je rešen», se je pohvalila tudi Žitniku. «Trkanje se več ne ponavlja.»

«Ali ga ni več?» je vprašal dvomljivo, na kar je naglo dostavil: «Vidiš, molitve in maše so pomagale.»

«Tudi sanjalo se mi je že, da je v nebesih», je dodala. «Zdaj nam je hvaležen, ker smo ga rešili.»

Žitnik ni mogel tako hitro verjeti. Nehote se mu je vzbudilo nezaupanje, obhajale so ga temne slutnje. Čeprav je bil utrujen, tisti večer ni mogel zaspati. Sedel je na postelji in zrl v sanjavo mesečino. V njegovem spominu

grobu izpregovoril domači g. šolski upravitelj, ni ostalo niti eno oko suho. Hudo prizadetim žalujočim naše sožalje!

VERŽEJ. Veržejsko Bralno društvo je priredilo 1. t. m. dramo «Prisega ob polnoči» z nad vse pričakovane velikim uspehom. Velika dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Občinstvo je sledilo prizorom z napeto pozornostjo. Igralci so rešili svoje vloge vzorno in so se v polni meri zavedali lepote tega igrokaza, v katerem se tako lepo predstavlja pristno kmetško življenje. Po predstavi se je občinstvo razšlo z željo, naj bi se predstava ponovila. Zato bo Bralno društvo ponovilo «Prisego ob polnoči» 14. t. m. ob 3. popoldne v dvorani g. Hedžeta v Veržeju. Kdor še ni videl ali hoče ta lepi igrokaz videti še enkrat, naj nikar ne zamudi prilike in naj pride 14. t. m. Prosim pa, da si vstopnice preskrbijo, komur le mogoče, v predprodaji, da pri blagajni ne bo nepotrebnega preirivanja. Predprodaja v trgovini Bobnjar v Veržeju.

BOREJCI. Naš občinski zastop je bil razpuščen. Za gerenta je imenovan g. Titan Janez, v sosvet pa gg.: Horvat Ivan, Cigut Ivan, Horvat Štefan, Vöröš Mihael, Sečko Štefan in Krančič Ivan.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAŠI DOHODKI OD MLEKA.

Dohodki od mlekarstva so po raznih krajih različni. V obče so pa skromni in ne poplačajo reje. Najboljši dokaz za to imamo v tem, da se naše mlekarstvo ne premakne in ne more priti do nobenega razmaha. Naši kmetovalci radi zaslužijo in gredo za denarjem, kjer ga je najti. Z našim mlekarstvom si pa ne moremo opomoči in od tod tudi to zaostajanje te stroke, zlasti zunaj po deželi.

Dohodki iz mlekarstva so prepričali. Še največ imajo od mleka gospodarji v bližini večjih mest, kjer so po mestih cene nekoliko boljše, zlasti če dostavljajo mleko sami v hiše. Kakor hitro je pa treba posredovanja in daljše prevoznje, pa najsi sibo potem prekupcev ali združnih podjetij, je pa dohodek že manjši, ker ga znižujejo poslovni in prevozni stroški. Po deželi je cena

mleku tudi do polovice manjša kakor v mestu samem.

Če bi vpoštevali vse stroške, ki jih imamo z rejo krav, nimamo nobenega dobička s to rejo. To sklepamo lahko že iz tega dejstva, da ne pridemo z našo rejo nikamor naprej. Imeli smo v tem pogledu pred vojno že veliko lepše čase; ko nam je bil mlečni trg na vse strani odprt, danes pa komaj dihamo, tako smo z našim gospodarstvom vkovani.

Cena mleku po deželi se toliko časa ne bo popravila, dokler se ne bomo rešili iz tega položaja s primerno organizacijo vsega proizvodnje kakor tudi konsuma, in dokler si ne bomo znali sami pomagati do reje boljših molznic. Obojega je treba. Dosedanje organizacije je treba izpopolniti in urediti edino le iz gospodarskega vidika. Treba je tudi, da imamo enotno vodstvo v rokah poklicnih veččakov. Kar pa sami lahko storimo, je to, da redimo res dobre molznice in da prilagodimo vse krmljenje po mlečnosti posameznih krav. Če je krava tako slaba molznica, da ne poplača stroškov za močna krmila, potem si moramo pomagati z domačimi krmili, ki naj so dosti tečna. Kar se izplača pri dobrih molznicah v ljubljanski okolici, to se ne izplača pri slabih molznicah v Rovtali. To je jasno. Iz tega vidika je presojati tudi vprašanje močnih krmil za molzne krave in za povzdigo mlekarstva. Marsikaj pa česar ne moremo sami doseči, se da doseči z združenimi močmi. Toda za to se je treba brigati in živo potegovati, ne pa samo tarnati. V družbi je moč!

KAKO ZATIRAMO NADLEŽNO PIRNICO.

Med najbolj nadležne plevela naših njiv spada trava pirnica, ki ji pravijo ponekod tudi perenka ali pirika. Tako je trdoživa, da je ni mogoče ugnati. Najdemo jo povsod, po vseh njivah, na težki in na lahki zemlji. Pirnica dela dolge, tankim vrvm podobne korenike, ki so členkovite. Na kolencih teh korenik dela nove poganjke in korenine. Če razrežemo s plugom te korenike, je vsak razrezan kos take korenike, ki ima svoje kolence, zopet za se rastlina. Njega splošna razširjenost in trdna narava se da upravičeno primerjati z vrabcem, ki je tudi povsod doma in ki se tudi ne da zlahka iztrebiti.

Pirnica je kot plevelna trava zelo nadležna in škodljiva. Zato jo že od nekdaj preganjamo in sovražimo. Še najlažje ji pridemo po dosedanjih izkušnjah do živega, če jo pokončujemo s praho, ki jo ponovno obdelujemo, kakor hitro namreč pirnica zopet ozeleni, ali pa s tem, da jo skušamo zadušiti. Pirnica rabi namreč mnogo zraku in svetlobe.

Pirnico lahko zadušimo na dva načina, ali da jo globoko podorjemo in ko nam ozeleni, na novo spodrežemo in tako oslabimo, ali pa, da pridelujemo na njivah rastline, ki rastejo tako na gosti in delajo toliko sence, da jo pod seboj zaduše. Take rastline so razne detelje, posebno večletna lucerna, potem stročnate rastline kakor v goste vrste nasajen fižol, grašica, krompir.

Po naših maloposestniških njivah je daljša ali popolna praha izključena, ker imamo premalo zemlje in jo moramo zato dobro izkoriščati. Uspešno se da zatirati le s primernim kolobarjenjem in pridelovanjem rastlin, ki pirnico pod seboj uničujejo, tedaj s pridelovanjem detelje in krompirja. Pod gosto deteljo nam še najprej izgine, zlasti med lucerno.

Kjer imamo pa rahlo peščeno zemljo, jo lahko zatiramo tudi z izruvanjem na ta način, da jo s kultivatorji in brano izrujemo in spravimo na površje, nato pa zgrabimo na kupe in sežgemo.

Pirnica se najbolj počuti in najbolj razpase po rahlih peščenih tleh, ker ima tukaj dovolj zraku in svetlobe. Na taki zemlji prepreže časih s svojimi korenikami vso privršno plast in uničuje žitne in druge rastline. Pirnico bi morali povsod iztrebiti, da bi dobili od naših posetev večje pridelke.

Dražba kož divjih živali

Na zadnji dražbi je bilo za 30 odstotkov več blaga kakor na prejšnji. Samo lisic je bilo preko 1000 komadov. Kvaliteta je bila zaradi poznega časa slabša. Zato so cene v splošnem malo padle. Blago je bilo iz vse države, zlasti iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Dalmacije. Blago se je kupovalo deloma za domačo potrebo, večinoma pa za Avstrijo, Češkoslovaško, Italijo, Nemčijo, Anglijo. Veliko zanimanje za dobro blago, zlasti za gorske lisice, kunje zlatice in belice, di-

so oživljali razni dogodki in prizori iz vsakega življenja. Že dolgo mu ni domišljiva tako živahno delovala.

«Jutri bo že peta obletnica», se je spomnil Stoparjeve smrti. «Ako trpi, so mu ta leta kot dolga tisočletja...»

Naslonil se je s komolcem na okno, z dlanjo si je podprl glavo. Oko se mu je zapihilo v nekaj belega, ki se je pojavilo na potu blizu hiše. Zapazil je sključeno postavo — jasno sliko prikazni v polnočni uri.

«Tone!» Glasno mu je ušlo to ime, mozeg in kosti mu je pretreslo, ko ga je izgovoril.

Prikazen se je neslišno premikala, nikamor se ni ozrla, nikjer ni obstala. Nedvomno je prispela od Stoparja ter je usmerjena v neskončnost. Tako potuje duh, da zadosti pravici z naloženo pokoro.

Nekaj mu je siloma zaprlo usta, prav ko je hotel izgovoriti vprašanje, kaj potrebuje. Nevidna moč ga je odrinila od okna ter ga potisnila pod odejo.

Zjutraj sta se srečala s Stoparico, ko je šla na polje. «No, kako si se naspala? jo je nagovoril.

«Tako, kakor po navadi», mu je odvrnila. «Mi, stari ljudje nimamo trdega spanja. Vsak nemir me zbudi in potem ne morem zaspati.»

«Ali si sinoči kaj videla?» jo je pogledal.

«Nič. In ti?» se je ustrašila nepričakovane vprašanja.

«Zopet sem ga videl... Nocoj ob polnoči je šel po vasi...»

«Ježeš!» je odrevenela v silni grozi. «Ali se ne motiš?»

«Videl sem ga kakor zdajle tebe. Hrbet mu je bil upognjen, kakor bi nesel težko breme. Počasi in slovesno se je premikal...»

«Pa ga nisi nagovoril? Slednjo željo bi mu izpolnila...»

«Poklical sem ga, pa se ni ozrl. Nato me je obšla strahovita groza, neka čudna moč mi je zaprla sapo.»

«Moj Bog, ali res ni nobene pomoči?» se je prijel za glavo. «Neprenehoma molim in dobra dela opravljam, pa nič ne zaleže.»

Žitnik se je zamislil. Praskal se je po glavi in gladil po čelu, zdaj je privzdignil desno in zopet levo ramo. «Kazen, v katero je obsojen, mora prestati», ji je pojasnil. «Dokler je ne izbriše, tako dolgo so mu zaprta vrata nebeškega kraljestva.»

«Rada bi mu olajšala neznosne muke. Vse sem pripravljena storiti.»

«Seveda bo treba kaj izmodrovati. Čim se bom česa domislil, ti pridem povedat.»

«Pridi, lepo te prosim. Sam Bog ti bo poplačal.»

Žitnik in Stoparica sta odšla vsak po svojem potu. Oba sta bila zatopljena v misli, kako bi pomagala nesrečni duši v posmrtnem trpljenju. Zbirala sta pripomočke, ki bi odtehtali določeno kazno, povsod sta iskala biazilnih sredstev.

Vdovi se je zazdelo, da se ji roga nekdo za plotom. «Sama si kriva», je čula posmehovanje.

«Zakaj?» je pogledala plaho okrog sebe.

«Zato, ker ne izpolniš njegove želje. Tvoja trma ga je kaznova'a.»

«Kakšne želje?» je vprašala, nevede s kom občuje.

«Tisto, kar sem ti zadnjič omenil...»

Zdaj šele je spoznala Gornika, ko se je bedasto zagrohotal za grmovjem. S studom je pljunila na tla, ves dan ji je bučal po ušesih njegov posmeh škodoželjnosti.

Pomirilo jo je šele pismo, ki ga je prejela proti večeru — Ivan ji je pisal od vojakov. Francka mu je namreč sporočila, v kakšnem strahu so doma zaradi očetovega prikazovanja. Brat ni povedal, odkod izviraajo prikazni, osrčeval ju je, da so strahovi prazni, ker jima nihče ne more kaj zalega storiti. «Še nekaj mesecev potrpi», ju je potolažil. «Ko pridem domov, vama bom pojasnil ves strah in grozo, pred katero ni treba tretetati.»

Isti dan kakor sestri je pisal tudi Minki — prvič, odkar je šel k vojakom. Poprosil jo je, naj opazuje očeta ter mu sporoči njegovo obnašanje. «Skrbi me — zaradi tebe», je utemeljil svojo prošnjo. «Bojim se, da bi se ti kaj ne pripetilo.»

Minka mu je z obratno pošto odgovorila: «Oče so vsak dan bolj zmešani; ako se jim ne izboljša, bodo popolnoma znoreli. Podnevi ležijo ter se ne brigajo za nobeno delo, ponoči pa se pogovarjajo in prepirajo z vso okolico. Strah me je in groza, kadar jih poslušam. Večkrat sanjarijo o tebi, da ne prideš več domov, ker si rojen za gospoda. Kadar so najbolj razburjeni, tedaj zabijajo žebelj in tožijo, da jih boli glava, odkar jih je nekdo udaril. Strahovito preklinjajo tisto kladivo ter ga mečejo po ulinjaku.»

hurje, divje mačke, bele podlasice, za polhe ni bilo zanimanja, a po ostalem srednjekvalitetnem blagu primerno povpraševanje.

Dosežene so bile naslednje cene: lisice gorske, prvovrstno blago 470—650 dinarjev, lisice gorske, glave 710, lisice poljske, prvovrstno blago 450—580, lisice poljske, glave 650, kune zlatice 1550—1760, kune belice 855—1030, dihurji 260 do 305, vidre 800—950, vevice 11—14, jazbeci 51, zajci divji 21, zajci domači 2.25, mačke divje 185—250, mačke domače 14—16, podlasice bele 80—120, podlasice rjave 11.50, krta 2, srne 12.75, gamsi 25, ris 900 dinarjev.

Tedenski tržni pregled

ZITO. V minulem tednu so cene pšenici v Ameriki malo padle, pa so se zopet popravile. Stalnejše so bile cene turščici. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali 2. t. m. (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenico, baško, po 302.50 do 305 Din; turščico, baško, po 322.50 do 325 Din; ječmen, baški, po 330 do 332.50 Din; moko «0» po 425 do 430 Din.

ZIVINA. Ker bo kmalu že zelena krma, kmetje manj ponujajo živino na prodaj in so zato cene živini čvrstješe.

HMELJ. Kupčija v Zalcu, Nürnbergu in Strasbourgu (Francija) še vedno kolikor toliko živahna, vendar so cene nespremenjene, slabemu blagu pa so celo že padle. V Strasbourgu se je slovenski hmelj prodajal po 3.50 do 17 Din za kilogram. Torej je naše slabo blago doseglo ceno 3 in pol dinarja.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56.25 do 56.45 Din;

v devizah:

1 avstrijski šiling za 7.99 do 8.02 Din;

1 nemška marka za 13.49 do 13.52 Din;

1 madžarski peng za 9.91 do 9.94 Din;

1 italijanska lira za 2.97 do 2.99 Din;

1 dolar za 56.75 do 56.95 Din;

1 češkoslovaška krona za 1.68 do 1.69 Din;

1 francoski frank za 2.21 do 2.23 Din.

Sejmi

5. aprila: Stara cerkev (okraj Kočevje), Hotederščica (živina).

7. aprila: Podturen.

9. aprila: Ljutomer (živina).

12. aprila: Sv. Jernej (blago in živina), Nedeljevo (goveda in konji).

13. aprila: Loka pri Žusmu.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj krstni boter enajstemu otroku.** Kmetovalcu Vinku Ščukancu v Petrovem selu se je rodil enajsti otrok, a deveti sin. Kralj je bil naprošen za krstnega botra in je prošnjo uslišal. Otrok je dobil ime Aleksander.

* **Občni zbor Vodnikove družbe** se je vršil te dni v ljubljanski Kézini. Otvoril ga je ob navzočnosti lepega števila ustanovnikov, med katerimi sta bila tudi bivša ministra gg. dr. Gregor Žerjav in dr. Albert Kramer, z daljšimi pozdravnimi govorom predsednik g. Rasto Pustoslemšek. O delovanju družbinega odbora in pisarne je poročal tajnik g. prof. dr. Pavel Karlin. O družbinem gnotnem položaju je poročal blagajnik g. Milan Sterlekar. Poročilo preglednikov računov je podal g. dr. Žerjav, zanimivo podrobno poročilo družbeni gospodar g. prof. Breznik in o književnem programu je referiral g. profesor dr. Ivan Lah. Pri volitvah novega odbora so bili soglasno izvoljeni: predsednik Rasto Pustoslemšek, odborniki: ravnatelj licejske knjižnice dr. Josip Šlebingger, profesor dr. Ljudevit Pivko, prof. dr. Josip Breznik in prof. dr. Pavel Karlin, dr. Ivan Lah, Anton Podbevšek, Božidar Borko, Miran Jarc, knjižničar šentiačoboske knjižnice Matija Rode in hranilnični uradnik Milan Sterlekar; pregledniki računov: minister n. r. dr. Žerjav, odvetnik dr. Puc in načelnik A. Ribnikar.

* **Pravilnik o podpori ponesrečenim rudarjem.** V ministrstvu za gozdove in rude je bil te dni dovršen pravilnik o podpori rudarjem za primer nesreče. Pravilnik bo veljaven za vse rudnike, za državne kakor za privatne, ter predvideva podporo onim delavcem, ki bi jih zadela nesreča

v rudniku, ter primerno odškodnino v primeru trajne aličasne, popolne ali delne nesposobnosti za delo.

* **Opozorilo za vse, ki iščejo dela v Franciji.**

Glede na opozorilo jugoslovenskega izseljenškega konzulata v Zagrebu je edino upravičeno najemati delavce za Francijo Francosko generalno društvo za imigracijo v Zagrebu, Šenočina ul. 30, kamor naj se interesenti obračajo za nasvet. Imenovano društvo bo moglo tekom leta zaposliti v Franciji do 5000 naših brezposelnih poljskih in industrijskih delavcev.

* **Izenačenje bere.** V novem finančnem zakonu je tudi določba, ki odreja povišanje duhovniške bere v pravoslavni cerkvi. Do sedaj je znašala polletno 1 Din na posameznika. Sedaj je povišana bera na 6 Din polletno, odnosno na 12 Din letno. S tem je hotelo ministrstvo za vere, na katerega predlog je vnešena ta določba v finančni zakon, izenačiti veliko razliko med plačevanjem bere v pravoslavni cerkvi, kjer so do sedaj plačevali posamezniki povprečno po pol dinarja polletno, dočim je znašala bera v katoliški cerkvi dokaj več, posebno v bogatih župnijah. Zaradi tega to povišanje bere pač ne bo moglo vplivati na višino bere pri nas, ker plačujejo naši ljudje že razmeroma sedaj dokaj večjo bero kakor je določena na glavo v novem finančnem zakonu.

* **Prva odvetniška pripravnica v Sloveniji.** V register Odvetniške zbornice v Ljubljani je bila vpisana kot odvetniška pripravnica gđc. Zora Tomiškova, hčerka ljubljanskega odvetnika dr. Frana Tomiška. Gospodična je prva ženska, ki je bila vpisana kot odvetniška pripravnica pri ljubljanski Odvetniški zbornici.

* **Hčerka Primčeve Julije umrla.** Pred nekaj dnevi je umrla v Zgošah pri Begunjah vdova po pokojnem generalu Linnerju, gospa Antonija rojena Scheuchenstuelova. Pokojnica, ki je dosegla visoko starost 86 let, je bila hčerka od Prešerna v slovenski literaturi ovekovečene Primčeve Julije. Ljubezniva stara dama je bila lastnica lepe vile ob cesti Lesce—Begunje. Pred leti je obiskal njeno vilo tudi kralj Aleksander, ko se je mudil na Bledu. — Blag ji spomin!

* **Aprilov sneg.** Takoj po praznikih, ki so bili topli in lepi, se je vreme nenadoma spremenilo. Že tekom noči od velikega posedekla na torek je po nekaterih krajih Slovenije deževalo. V torek zjutraj sta padala med dežjem in grmenjem babje pšeno in

IX.

Marko, grobar pri podružnici sv. Roka, je nestrpnost čakal, kdaj se bo Ivan povrnil oč vojakov. Nekaj posebnega je moral imeti na srcu, česar ni maral nikomur razodeti. Skozi vsak dan se je oglašil pri Stopariju da bi natančno izvedel dan njegovega prihoda.

Končno ga je vendarle pričakal. Ivan je doslužil ter se povrnil v Podgorje. Prišel je po bližnjici mimo podružnice, kjer je pozdravil očetov grob, na katerega je tolikokrat mislil, odkar je šel od doma. Rad bi se bil razjokal, a njegovo oko je bilo suho zaradi grenke bolestiti, ki mu je legla na dušo.

«Ivan!» je vzkliknil Marko, stopivši izza vogla. «Skrajni čas je, da si prišel. Marsikaj se je spremenilo.»

«No, kaj je novega?» ga je vprašal, ko mu je stisnil desnico.

«Hm, novega... Ali ti še niso nič pisali?»

«Večkrat sem dobil kako pismo. Tožili so mi o delu, o dolgočasju, tudi mati so nekaj oboleli.»

«Pa ničesar drugega?»

«Ničesar se ne spominjam, mu je name-noma utajil.

«Hm, čudno, čudno.» — Grobar se je naslonil na lopato, katero je nosil vedno pri sebi, kadar je bil na pokopališču. Z njo je kopal jame, čistil grobove in steze ter jih posipal z drobnim belim peskom.

«Vidiš, Ivan, težko sem zvonil — takrat pred petimi leti...» je govoril počasi in občutkom. «Zvonovi so škripali, vrv se je

zajedala v dlan — glasovi so se pobijali kakor ob nevihti... Vse to je pomenilo...»

«Marko, nikar me ne strašite!»

«Težko mi je, Ivan, težko. Toda moram zaradi njega, zakaj strahovite so njegove muke...»

«Čigave?» Nalašč je osuplo gledal grobarja, čeprav je vedel, kaj ima na srcu.

«Ivan, oče se prikazuje...»

«Od doma so mi pisali, da čujejo ponoči trkanje na okno. Mati so celo videli neko belo prikazen.»

Marku se je bolešno skremžil obraz, ko je pričel odkrivati svoje doživljanje. «Ivan, kar so videli doma, to je vse skupaj komaj senca proti temu, kar vidim in slišim na pokopališču. Iz kočice vidim natanko na grob ob zvoniku...»

«Ponoči vendar ne morete ničesar razločiti...»

«Senca, ki se pojavlja na očetovem grobu, je bela. Čujem tudi stokanje in ječanje.»

«Kdaj? Ali se spominjate, kolikokrat na teden?»

«Ob polnoči — skoro vsako drugo ali tretjo noč... Oh, še zdaj pri belem dnevu me obide groza!»

«Pa se ne motite? Zid je ponoči bel, celo grmovje se premika in sove posnemajo različne glasove.»

«Ako ne verjameš, pridi, da se boš prepričal. Videl boš prikazen, kako se zviija in vzdihuje. Celu uro stoji ob grobu; včasih se skloni in počene, poklekne, na kar zopet plane pokonci, nasloni se na spomenik, vzdihne in glasno zajoka.»

«Kdo neki počenja take budalosti? Zani-mivo bi bilo dognati.»

«Ivan, ali se upaš kaj takega izreči? Ml-čal bi vsaj iz ljubezni do pokojnega očeta, ki se mora pokoriti onkraj groba.»

«O tem sodim nekoliko drugače.»

«Ne sodi, da ne boš obsojen.»

«Zato pa se hočem prepričati. Prej ne verjamem.»

«Videl boš, kaj se pravi gledati prikazen. Tresel se boš ko bilka, lasje se ti bodo težila.»

Po vsem telesu se je stresel vraževerni stavec, tako živo je občutil grozo svojih doživljanjev. Čelo mu je obledelo, na gubali so se nabirale debele znojne kaplje.

«Pridem, naj se zgodi, kar hoče», je obljubil Ivan in zadel vojaški kovčeg. Še pred nočjo je hotel biti doma, da bo videl, kako so gospodarili v njegovi odsotnosti. Spremljala ga je zavest, da bo skoro dozorel sad njegovega truda.

Zavil je po stezi mimo Gornika, srce mu je udarjalo v nestrpnem pričakovanju. Ne-dejal se je, da bo našel Minko, ki mu je go-tovo prihranila važne novice. Na vse strani se je oziral, a nikjer je ni mogel zapaziti. Po-stati in zaklicati pa tudi ni hotel, ker ni maral, da bi mu kdaj ne pronesili: Ljubši mu je sosed kakor sestra in mati.

Ko je stopal mimo uljnaka, ga je prese-netilo votlo ropotanje. Gornik je zapiral vrata, bila ga je sama kost in koža. Obsal je kakor zasačen pri n-poštenem delanju, pogled se mu je zapičil v tla, z nobenim udom se ni upal ganiti.

(Dalje prih.)

toča, na kar je začel v močnih kosminkah naletavati sneg, ki je pokril gore in doline. V dolinah je sneg že tekem noči na sredo izginil. Včeraj je bil zopet solnčen dan, temperatura pa je bila še vedno nizka.

* **Zanimiva gosta iz Grčije.** V Ljubljano sta prispela te dni Tarhan bej in njegova žena, ki potujeta z avtomobilom že več mesecev po Jugoslaviji in sta bila zadnje čase v Zagrebu. Tarhan bej je grški novinar in sotrudnik večjih grških listov, poleg svojega poklica pa se je posvetil tudi proučevanju skrivnostnih pojavov. Med strokovnjaki vzbujajo veliko pozornost s tem, da uspešno razlaga večino zagonetnih pojavov z naravnim procesom in da je tudi mnoge fakirske čudeže razkrinkal kot običajne zvijače.

* **Odhod naših sezijskih delavcev v Nemčijo.** Zaradi dolgotrajne zime so letos nemški delodajalci odlašali s sprejemanjem sezijških delavcev, ki se rekrutirajo iz naše države, po večini iz Prekmurja. Tako je bil sestavljen prvi transport teh delavcev za daljno pot s trebuhom za kruhom šele malo pred veliko nočjo. Preko avstrijske meje je spremil naše ljudi vodja mariborske borze dela g. Rudolf Golouh. V kratkem bodo sledili temu prvemu transportu še drugi. Nemčija bo vzela letos iz naših krajev okroglo 2500 delavcev. Ker pa išče službe mnogo več Prekmurcev, se odpravljajo mnogi tudi na vinogradniška dela v Francijo, kjer pa so razmeroma slabše plačani za svoje delo.

* **Ce želiš razvedrilnega štiva,** vzemi dopisnico in se naroči na šaljivi 14dnevnik «Skovir», ki izhaja v Ljubljani in stane za četrt leta 10 Din. «Skovir» ti bo nudil toliko pristranskega razvedrila, da ti ne bo žal za 10 dinarjev. Razen razvedrilnega besedila prinaša «Skovir» obilo lepih slik in karikatur. Torej ne odlašajte, ker neznatno večjo za naročnino na «Skovirja» pač lahko vsakdo pogreši!

* **Zanimivo pismo iz Grčije.** Ob zadnjem potresu na Balkanu so med drugimi tudi litijski šolarji nabrali lep znesek ter ga poslali deloma v Bolgarijo, deloma v Grčijo. Te dni pa so prejeli litijski šolarji iz Korinta v Grčiji zanimivo pismo, v katerem se Grki zahvaljujejo mladim Jugoslovenom za izkazano dobroto. Pismo je bilo oddano na pošto že 18. januarja in je bilo naslovljeno: «Osnovna škola Litija Slovenija».

* **Pričetek gradbene sezije v Kranju.** Razmah industrije v Kranju je odprl vrata gradbeni akciji

sosejni občini Stražišče. Že lansko leto je bila zgrajena cela vrsta novih stanovanjskih hiš, največ last delavcev in obrtnikov. Tudi za letošnje sezije se obeta živahno gradbeno delovanje. Že sedaj je vložilo okrog 20 interesentov prošnje za gradbeno dovoljenje. Večinoma božo zidali na krasnem prostoru na Kalvariji nad železniško progo, kjer je že več novih hiš.

* **Slovenski dijaki v Atenah.** Dijakom ljubljanske trgovske akademije, ki se muče v glavnem mestu Grčije, v Atenah, na ekskurziji, je Grško-jugoslovenska liga priredila večerjo, kateri so prisostvovali poleg profesorjev in dijakov ljubljanske trgovske akademije zastopniki grških oblastev, člani Grško-jugoslovenske lige, uradniki poslaništva kraljevine SHS in mnogo novinarjev. Na večerji je bilo izrečenih več züravic kralju Aleksandru in predsedniku grške republike. Ljubljanski dijaki so bili zelo pristrčno sprejeti v vseh atenskih krogih ter na svojem potovanju. Pristrčni sprejem se tolmači kot ugden odmev podpisa grško-jugoslovenske prijateljske pogodbe.

* **Dve nesreči na Stolu.** Na velikonočno nedeljo dopoldne si je neki smučar iz Ljubljane zlomil nogo na velikem snežišču nad Valvazorjevo kočjo. Hujše se je ponesrečila uradnica gđ. Jožica Lozejeva. V nedeljo okoli osmih zjutraj je hotela prekoračiti zledenelo snežišče, pri čemer ji je spodrsnilo, da je zdržala navzdol preko pečin. Pri padcu se je ranila na glavi, očesu in si zlomila roko. Prenesli so jo turisti v Valvazorjevo kočjo, kjer sta ji nudila prvo pomoč dva zdravnik.

* **Samomor jugoslovenskega orožnika v Avstriji.** V Lebringu je izvršil samomor jugoslovenski orožnik Janez Škrabelj, ki je pred dnevi zapustil orožniško postajo v Zgornji Kungoti. Ker se več dni ni vrnil, je orožniška postaja proizvedovala pri sosednjih postajah, toda brez uspeha. Domnevalo se je, da je pobegnil iz službe, nihče pa ni slutil, da namerava izvršiti samomor. Prekoračil je avstrijsko mejo neopaženo in v uniformi ter se je več dni skrival na avstrijskem ozemlju. Vsekakor je dolgo okleval, preden se je odločil za obupni korak. Iz vojaške pištole si je pognal v sredo 27. marca kruglo v glavo in se smrtnonevarno ranil. Našli so ga nezavestnega v nekem seniku in ga prepeljali v bolnico v

Wagni. Janez Škrabelj, doma iz Trate pri Škofji Loki, je šele 2. marca zapustil orožniško šolo v Ljubljani, ki jo je absolviral z odličnim uspehom in bil dodeljen orožniški postaji v Zgornji Kungoti. Simpatični mladenič je bil pri svojih tovariših izredno priljubljen in nihče ne ve, kaj je prav za prav vzrok njegovemu obupnemu koraku.

* **Žrtve velikonočnega streljanja.** Že dolgo let ni v bližnji in daljni okolici Maribora tako mogočno odmevalo velikonočno pokanje topičev kakor letos. Seveda je zabeležiti zopet celo vrsto nezgod, nastalih zaradi neprevidnega streljanja. V celem je bilo poškodovanih sedem velikonočnih strelcev. Od teh primerov pa so resnejše narave poškodbe 19letnega Hinka Zupančiča iz Rošpoča, ki je dobil pri streljanju rano na levi roki in poškodbe tudi na obeh. Drugi ponesrečenec je neki 25letni delavec iz Črešnjevca, ki mu je možnar na levi nogi prizadel strašno rano. Oba neprevidneža so odpeljali v bolnico, kjer leži že več žrtv velikonočnih možnarjev.

* **Samomor viničarja.** V Zgornji Kungoti se je obesil na orehu 22letni viničar Lovrenc Heričko, ki je bil zaposlen na posestvu dr. Leskovarja. Vzrok samomora je neznan.

* **Avtomobilska nesreča v Limbušu.** V nedeljo popoldne se je pripetila v Limbušu avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal delavec Franc Danjko, zaposlen v tovarni za dušik v Rušah, stanujoč v Hrastju pri Limbušu. Ko je vozil šofer Klippstätter v spremstvu brivca g. Ulčarja iz Maribora proti Limbušu, mu je tik pred Limbušem počila na zadnjem kolesu pnevmatika. Avtomobil je odletel v brzozjavni drog, kjer se je odbil in zletel potem v levi občestni jarek. Ravn v tem trenutku je prišel po cesti delavec Danjko. Avtomobil ga je zgrabil in vrgel ob tla. Danjko si je pri padcu zlomil levo roko in dobil razen tega tudi težke notranje poškodbe. Šoferju Klippstätterju in njegovemu spremljevalcu pa se k sreči ni pripetilo nič hudega, pač pa je avtomobil precej poškodovan. Težko ranjenega delavca Danjka je naložil na svoj avtomobil trgovec gosp. Grobelšek iz Maribora ter ga odpeljal v bolnico.

* **Znamenita slovenska cerkev uničena.** Na velikonočno nedeljo se je v Tunjicah pri Kamniku vnela znana romarska cerkev sv. Ane. Domačini s kamniškimi gasilci so komaj še omejili požar, ki je pa že

Jos. Kostanjevec:

Iz nekdanjih dni

(Dalje)

V.

Pri Mavriču je začelo zopet novo delo. Prelec je imel vse potrebne listine v rokah, da sme odpreti trgovino v Mavričevi hiši. Treba je bilo pripraviti zanjo primerne prostore in jih urediti. Velika soba tik ob vhodu je bila v to svrhu odločena, manjša v ozadju za pisarno. Iz te sobe so napravili nov izhod naravnost na dvorišče, da ni bilo treba hoditi skozi vežo. Opravo, kolikor je ni prinesel Prelec s seboj in je bila nujno potrebna, je izdelal mizar v trgu. Tako je bilo vse v najkrajšem času popolnoma opremljeno. Da so bile tudi zaloge že doma, je preskrbel Mavrič s svojimi zvezami v Gorici.

Kmalu se je izkazalo, kako potrebna je bila trgovina v tem kraju. Komaj je bilo razglašeno, da je otvorjena, že so prihajali ljudje od blizu in daleč in si tamkaj nabavljali vsega, kar so morali prej tako daleč iskati in pri tem poleg drugega zapravljati tudi toliko dragoceni čas. Zlasti ob sobotah in nedeljah pred in po maši je bila trgovina naltlačeno polna, da so morali nekateri precej dolgo čakati, da so prišli na vrsto. Posle v njej je opravljala večinoma Anka sama, v nujnih primerih je pomagal nje mož. Vse pa je nadziral Mavrič sam in svetoval, kjerkoli je bilo treba. V kratkem si je Prelec opomogel, izginile so prejšnje tako mučne skrbi,

dolgovi so bili plačani, olajšale so se tako dolgo težke misli.

Tako je v vednem delu mineval dan za dnem, drugi podoben drugemu. Zgodaj zjutraj so že gorele luči pri Mavriču, pozno zvečer so ugašale. Samo v hlevu pri živini je brlela svetiljka vso noč. Ivan je vsak večer bil zadnji pri živini, prav tako vsako jutro prvi, da se je prepričal, ako je vse v redu. In bilo je navadno vse v najlepšem redu razen malenkosti, ki se včasih niso mogle kar mimogrede odpraviti.

Bližali so se božični prazniki. Vreme se je nekoliko omehčalo, vse je kazalo, da se bodo hribi pobelili in bo v dolini deževalo. Dnevi so bili komaj ped dolgi, neprijazni in megleni. Nikamor ni bilo razgleda, človeka je tlačilo in zeblo v dušo. Po ognjiščih je vse dneve gorel ogenj, z njim je prihajalo v hiše vsaj nekoliko življenja. Ljudje so zahrepeneli po solncu, gledali so v njega kakor v odrešenika, ako se je semtertja pretrgala megla in je pokazalo svoje jasno lice.

Na sveti večer gori v vsaki hiši luč vso noč. Tako je bilo tudi pri Mavriču in Repiču. Ta večer je ostala vsaka družina sama zase doma. Od vseh strani so se oglašali zvonovi, božični zvonovi, ki ta večer vse drugače zvonijo kakor ob drugih dneh, ki nocoj pripovedujejo najlepše pravljice iz daljnih jutrovih dežel.

Pri Repiču so pravkar opravili hišni blagoslov, povsod je dišalo po kadilu, ki ga je prizigal in nosil oče Repič med glasno molitvijo po vseh prostorih svoje hiše in stranskih poslopij. Zapahnil so duri in so posedli v

družinski sobi okoli velike mize, vsi skupaj kolikor jih je bilo pri hiši. Ta večer je bila za vse enaka pravica, ki se je delila brez vsake stranske misli, iz globoke vernosti in človečanstva. Sredi sobe je stalo vse okrašeno in razsvetljeno božično drevo, ki ga je bil prinesel iz gozda Andrej in ga sam tudi okrasil v spomin na davno minule čase blažene mladosti. V peči je veselo prasketal ogenj, po sobi se je razširjala prijetna toplota. Pred vsakim gostom je stalo božično darilo, ki ga je Mati Repička izbrala po okusu onega, ki mu je bilo namenjeno. Dobro je poznala potrebe in želje vsakega posebe. Razen Repiča so bili nocoj namenjeni vsi k polnočnici v dobro uro oddaljeno cerkev. Tudi mati Repička je bila namenjena tja.

«Danes še lahko grem,» je dejala, ko so ji prigovarjali, da naj ostane doma, ker je trudna od dela, «Bog vé, ali mi bo prihodnje leto še mogoče.»

Komaj je to izgovorila, so se začule na dvorišču težke stopinje. Nekdo je trdo potrkal na vrata.

Ko so mu odprli, so videli, da je bil došlec Lipe, hlapec Mavričev.

«Kaj Te nosi ob tej uri k nam, Lipe?» je vprašal Repič.

«Nič dobrega, sosed Repič, žal da ne,» je odgovoril Lipe. «Ko smo odmolili in kakor običajno ta večer še nekoliko posedeli, da pričakamo polnočnico, je postalo očetu nenadoma slabo. Ko je hotel urezati kruh, ni mogel dvigniti desnice in je hkratu začutil, da mu je otrpnila vsa desna stran. Lahko si mislite kakšna zmešnjava je nastala. Nobe-

uničil med tem vse ostrežje in notranjost. Škoda še ni ocenjena in preiskava tudi še ni dognala, kdo je z brezobzirno zanikrnostjo povzročil uničenje znamenite farne cerkve tunjske. S cerkvijo v Tunjicah je uničen eden izmed najlepših umetniških spomenikov iz 18. stoletja v Sloveniji. Lepo stavbo je začel zidati aprila 1772. Peter Pavel Glavar, župnik v Komendi. Zanimivo je, da so pri zidanju pomagali tudi vojni ujetniki Prusi. Stene cerkve so bile okrašene z znamenitimi freskami domačega slikarja Janeza Potočnika. Cerkev je imela dva lepa zvonika, visoko kupolo in mogočen portal.

* **Strelna zanetila požar na Notranjskem.** Na Notranjskem je v torek močno snežilo. Sneg je med burjo naletaval cele štiri ure in ga je obležalo nad 2 cm debelo. Med sneženjem je začelo tudi grmeti. V Zrnovnici pri Grahovem je strelna tresčila v neki skednji, ki je bil takoj ves v plamenih. Ogenj se je naglo širil na bližnje stavbe ter je uničil deset skednjev in dva kozolca. Gasilci, ki so prihiteli na pomoč iz Cerknice in Grahovega, in tudi prebivalci sami so se najbolj prizadevali, da pred požarom obvarujejo stanovanjska poslopja, kar se jim je z velikimi napori posrečilo. Škoda še ni mogoče oceniti.

* **Samomor starejše žene.** Na velikonočni ponedeljek se je vrgla pri Studencih pod vlak, ki je prihajal iz Dravograda v Maribor. 63letna železničarjeva vdova Justina Kristlova. Dopoldne je bila še v družbi svoje poročene hčerke. Raznim ljudem je dopoldne pripovedovala, da si bo nekaj storila, in je kesneje svoj naklep tudi izvršila. Kaj je staro ženico pognalo v smrt, ni znano.

* **Nesreča motociklista.** Te dni se je vozil z motornim kolesom skozi Lajteršperk ob Mariboru 32letni mehanik Fran Senekovič iz Nove vasi. Da bi se izognil dvovprežnemu vozu, je krenil preveč k robu ceste in zavozil v cestni jarek. Zaradi močnega sunka in precejšnje brzine je motociklista vrglo s sedla s tako silo, da si je nalomil levo roko in levo nogo pod kolonom. Na pomoč mu je prihitel rešilni oddelek z avtomobilom. Ponesrečeni pa je pomoč odklonil, na kar se je osebje rešilnega oddelka vrnilo.

* **Poskus samomora.** 50letni delavec v Trbovljah Dvoršak se je priženil nekam na Dobovec, hodil pa je še vedno na delo, dokler ni bil pred kratkim odpuščen. To in prepri s tantom so ga napotili do tega, da si je hotel končati živ-

ljenje. Z nožem si je prerezal žilo na roki in sapnik tako, da mu je pri grlu uhajala sapa. S cunjjo prevezan, je prišel na trboveljsko postajo, odkoder so telefonirali v Trbovlje po rešilni voz. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v staro bolnico, kjer ga je službujoči zdravnik obvezal in odredil njegov prevoz v ljubljansko bolnico.

* **Podivjani konj povzročil smrtno nesrečo.** Mali hišni posestnik, imenovan Pavletov, je bil po potrebi dela večkrat zaposlen pri mlinarju in trgovcu Ivanu Juvanču, po domače pri Zalokarju v Gameljnih. Te dni je peljal ra zapravljičvku gospodarja Juvana v Vodmat. Na povratku se mu je sredi polja pričel plašiti konj. Skušal ga je umiriti ter ga je močno potezal za vajeti. Toda konja je prijela nenavadna divjost. Mož, nekdanji dragonec, je bil dobro vajen konj, toda njegova izvežbanost ni pomagala. Voz je zanašalo sem in tja po cesti. Pasanti so s strahom opazovali dirjočega konja. Ustaviti si ga nihče ni upal. Voznik je uvidel pretečo nevarnost in se je hotel rešiti. Na vrhu klanca je voznik tvegala skok z voza. A tisti hip, ko je skočil, je voz močno zaneslo, mož je izgubil ravnotežje in padel tako nesrečno, da mu je pričela teči kri iz nosa in uš, zadaj na glavi pa je dobil precejšnjo rano. Konj je divjal naprej proti domu in se z vozom večkrat zadel ob cestne konfine. Z napol razbitim vozom je pridiral na vrh Straže, kjer šele so ga mogli vsega penastega ustavit. K onesveščenemu vozniku na cesti so priskočili nekateri pasanti ter ga prenesli na kraj ceste, kjer so ga položili na odejo in ga močili z vodo. Nekdo je tudi pohitel k telefonu na županstvo ter poklical rešilni avto, ki je prav kmalu prispel na kraj nesreče. Prepeljal je ranjenca v ljubljansko bolnico, kjer pa je nesrečnik ponoči zaradi krvavljenja v možganih izdihnil. Pokojnik zapuša bolešno ženo in štiri otroke.

* **Prazniki po stari šegi ne smejo miniti brez pretepev.** Z dežele so na veliko nedeljo pripeljali v ljubljansko bolnico več žrtev velikonočnih pretepev in pobojev. Tako je je med pretepom skupil France Kačar iz Šmartnega ob Savi. Med prepriom ga je namreč nekdo udaril s steklenico po glavi in ga precej hudo poškodoval. Še hušje poškodbe je odnesel delavec Valentin Zajec iz Obrij. V neki ta. ošnji gostilni se je sprla in stepla večja družba. Med pretepom je nekdo sunil Zajca

z nožem vprsa in ga močno poškodoval. Slišna nezgoda je doletela čevljarja France Jenka od Sv. Valpurga pri Smedniku. Med prepriom je dobil sunek v prsa.

* **Zrtev fantovske sirovosti.** Zrtev pretepa je postal 20letni posestnikov sin Makso Jarc iz Slivnice. V pretepu je dobil globoko rano v prsno stran in vrhu tega še štiri bodljaje v glavo. Njegove poškodbe so nevarne. Mariborski rešilni oddelek je Jarca prepeljal v bolnico, napačaka, ki je pobegnil, pa zasleduje orožništvo.

* **Vlomilec in tatovi v Kranju.** V nočeh velikega petka in velike sobote sta bila zaporedoma izvršena v Kranju na prometnem kraju dva vloma, na veliki ponedeljek pa sredi dneva drzna tatvina. Brez dvoma je na delu organizirana vlomilska družba, ki je dobro poučena o krajevnih razmerah. V noči od petka na soboto so vlomili v ključavničarsko delavnico g. Frana Markiča. Vlomilec so prišli z dvorišča skozi okno v delavnico, kjer so pobrali vse vrednejše predmete. Odnegli so 6 svedrov, okrog 30 modernih vitrihov, dleta, klešče, žage za železo, nekaj kladiv in moško kolo v skupni vrednosti nad 3000 Din. Svoj plen so znosili skozi okno na cesto. Drugo noč so nagrabili še več. Vdrli so v jamski česalni salon g. Šimunca, ki je na dvorišču hotela »Stara pošta« ob glavni cesti. Ko je prišla zjutraj ob petih frizerka v lokal, je našla zunanja vrata odprta, odprto tudi okno na dvorišču v salonu pa velik nered. Takoj je obvestila svojega gospodarja, ta pa orožniško postajo. Vlomilec so odprli z vitrihom vrata in, kakor kaže, so salon zapustili skozi okno na vrt. Da jih ne bi izdali morebitni odtisi prstov, so okrog okna na debelo natrosili prahu za izmivanje las. Odnegli so najrazličnejše brivsko orodje in razne potrebščine v skupni vrednosti nad 15.000 Din. Tudi tu so ukradli moško kolo, ki je bilo kupljeno šele prejšnji dan. Pobrali so tudi nekaj obleke in okrog 2000 Din gotovine. Eden od vlomilcev je pustil na oknu del svojega plena, ker se mu je očitno zelo mudilo. V ponedeljek ob pol 12. pa je neznan zločinec odnesel trgovcu g. Sirku listino z 800 Din gotovine. Listnica je bila v suknji, ki je visela v veži domače hiše. Orožniki so uvedli obsežne poizvedbe in preiskave, da bi izsledili predrzne zločince.

den ni vedel, kaj bi bilo najprej ukreniti. Ivan se je prvi zavedel. Dvignili so bolnika in ga položili v postelj. Pri njem je ostala mati, da ga ne bi nihče motil in vznemirjal, a drugi so morali iti v kuhinjo. Ivan je takoj napregel in se peljal v trg po zdravnika. Ali ga nocoj pripelje, je vprašanje. Mene pa je poslal do vas s prošnjo, da bi oče Repič morda prišel k njim in pomagal materi ter sploh svetoval kaj je storiti.»

Repač se je takoj odpravil z Lipetom. mati Terezija pa je zaradi tega morala ostati doma.

«Torej tudi letos ni mogoče», je vzdihnila. «Kaj prihaja tako nenadoma na nas? Do sedaj je bilo naše nebo vedno vedro, a sedaj, ko je vse kazalo, da nam ostane še vedno tako mlo, so ga začeli preprezati temni oblaki. Kaj bo iz tega?»

Odložila je praznično obleko in prisedia k drugim. Prejšnje praznično razpoloženje je naenkrat minilo, vsi so umolknil in se vdale vsak svojim mislim. Tilka se je oddaljila za nekoliko časa v sosednjo sobo. Ni mogla zadrževati solz. Tako hudo ji ni bilo še pri srcu, odkar se je zavedala. Naslonila se je na okno in zrla v temno noč. Nje misli so bile pri Ivanu. Kako mora biti hudo šele njemu, ki je tako mehkega srca, ki tako vdano ljubi svojega očeta. Kje je že sedaj? Ali bo kmalu v trgu, ali dobi zdravnika? Ali bo mogel zdravnik kaj pomagati? Ako se je že morala zgoditi ta nesreča, zakaj se je zgodila vprav sedaj, ko se ni nihče nadejal, ko je vsak zrl pred seboj samo belo cesto, samo cvetje, ko

je bilo slišati od vseh strani samo veselo petje. Na en mah je bilo vse uničeno, srečna bodočnost, ki je bila že pred vrati, se je oddaljila in izgubila Bog ve kam. Ali se vrne še kdaj? Morda bo pa vendar bolje, morda Mavrič še ozdravi, morda ni tako hudo. V prvem trenutku se človek prestraši, zastanejo mu misli, a potem se vse poleže, se vse ublaži.

Tako je razmišljala Tilka, skušala potolažiti in umiriti svojo notranjost. Nič bolje se tisti večer ni godilo Andreju. Tudi on ni mogel ostati na enem mestu, vsak hip se je dvignil in krenil nekam iz hiše in stikal Bog ve kod na okoli. Njegove misli so bile daleč za griči in dolinami, so iskale utehe in opore. Zakaj je moralo to priti že sedaj? Enkrat mora priti vsak na vrsto, toda da je bil med njimi, ki je prišel prvi na njo, vprav Mavrič, kje je bilo to zapisano? Saj on sam, Andrej, ni tako hudo prizadet pri vsej nesreči, a prizadeta je tembolj Tilka in vsi drugi, ki jih ljubi...

Od povsod so se glasili božični zvonovi, po potih, ki so jih razsvetljevale bakle v rokah posameznikov, so stopale gruče ljudi k polnočnici. Tačas je vozil Ivan trškega zdravnika k očetu. Dobil ga je doma sredi svoje družine v najlepšem razpoloženju. Teško je bilo sedaj ta topli in prijetni prostor zapustiti, dvakrat težko prav ta večer. Toda mož se ni obotavljal, nikdar in v nobenem primeru se ni odtegoval svojim dolžnostim. Hitro se je poslovil od doma in stopil z Ivanom na voz. Že davno je bila polnočnica minila, ko sta dospela do Mavričeve hiše. Zdravnik ga

je takoj pregledal in natančno preiskal. Položil mu je nazadnje roko na čelo in dejal:

«Samo mir in nič drugega, gospod Mavrič. Upajmo, da bo še vse dobro. Jutri vas zopet obiščem, pošljite takoj popoldne Lipeta z vozom, da se ne bo vedno trudil gospod sin, ki je bolj potreben doma.»

Ko se je zunaj poslavljaj od drugih domačih, je rekel materi Mariji:

«Ni neposredne nevarnosti, vse utegne biti bolje in tudi upam, da bo. Toda moja dolžnost je, da vas vendar opozorim za vsak primer, ako bi se utegnulo nenadoma poslabšati. Sosed Repič, s katerim sta si dobra prijatelja, naj ga pripravi do tega, da uredi vse svoje zadeve po lastni volji. Mož je pameten in pravičen, ne bo se branil.»

«Ne bo ga treba pregovarjati, gospod zdravnik», mu je odgovorila. «Poznam svojega moža popolnoma, izvršil bo vse sam iz lastnega nagiba. Hvala vam torej za prijazno opozorilo.»

Ko je zdravnik dal vsa potrebna navodila, kako ravnati z bolnikom in se je poslovil, je stopil k očetovi postelji Ivan.

«Kako je, oče?»

Mavrič se je skušal nasmehnuti in je dejal: «Upajmo, sin! Da nas pa kaj ne prebiti in da se drugod brez potrebe ne zavleče, se moramo še marsikaj natančno pogovoriti. Jutri, ko prideš iz cerkve, se oglasi takoj pri meni. Sedaj pa je tudi tebi treba, da se odpočiješ. Sladko spavaj!»

Podal je Ivanu roko, levico, ki je bila še čila in trdna.

(Dalje prih.)

* **Zasledovan vlomilec.** V okolici Ptuja se potepa že nekaj tednov neki Anton S., rodom iz Ptuja, znan tat, ki ima na vesti že veliko vlovov in tatvin. Pred par dnevi je S. vlomil v župnišče v Št. Vidu pri Ptujju ter ukradel 650 Din gotovine ter črno krzveno čepico, vredno 200 dinarjev. Zasledovani vlomilec je oblečen v sportno obleko ter je visoke postave. Ima sigurnen nastop in ne napravlja vtisa, da je tako nevaren tuji lastnini.

* **Slab konec zabave.** Te dni sta se imovita podeželana, oče in sin, v neki mariborski gostilni seznanila z dvema dekletoma, ki se nista branili njune družbe. V prijetnem razpoloženju so obiskali zaporedoma več gostiln. Z radodarnima gostiteljema sta ostali vso noč. Ko se je zjutraj oče prebudil, ni bilo več ljubeznive Julke, z njo pa je izginila tudi listnica z vsebino 1500 Din. Julko je policija aretirala.

* **Tri mesece težke ječe** je prejel od mariborskega okrožnega sodišča 20letni Martin Pukšič iz ljutomerskega okraja. Mlademu tatu delo ni dišalo, čeprav je izučeni mizarški pomočnik. Bil je že večkrat kaznovan in ga kazni niso izučile. Komaj je bil po osemmesečni ječi izpuščen na prosto, je že zagrešil več tatvin. Kradel je obleke in obiskoval pozimi dobro založene kašče na deželi. Po prestani kazni bo moral oditi v prisilno delavnico.

* **Tatvina na pokopališču v Mariboru.** Nedavno je neznan tat odnesel z mariborskega pokopališča bronasto ploščo, grb stare plemiške rodbine Latterer von Lintenburg. Za vrnitev plošče je bila razpisana nagrada 500 Din, ki jo izplača mariborski kamnosek Kocijančič. Ta razpis velja le v primeru, če prejme kamnoseški atelje izginulo ploščo najkasneje do 10. aprila t. l. V tem primeru se ne bo kazensko zasledovalo tatvina bronastega grba.

* **Z nožem se je zabodel v srce.** Iz Domžal pišejo: Te dni se je zaklal z žepnim nožem posestnikov sin Ivan Habjan, po domače Drčarjev iz Trzina, star 28 let. Kakor se čuje, je bil nesrečnik včasih malo zmeden in se je rad prepiral. Že parkrat je dejal, da se bo končal, a vselej so njegovo namero še pravočasno preprečili. Usodnega dne se je sprl z nekim ožjim sorodnikom. Sredi prepira je Ivan naglo odšel iz hiše ter se zunaj zabodel z žepnim nožem v prsi, nakar se je takoj zopet vrnil v hišo in se zgrudil na stol. Navzoči so ga opazovali in se celo šalili, ker so menili, da mu je postalo slabo zaradi pijače. Ker pa je postajal nenavadno bled, so le priskočili k njemu in ga dvignili s stola. A tedaj je omahnil, vzdihnil in umrl. Šele zdaj so domači opazili rano na prsni. Nesrečni fant se je z nožem zabodel prav v srce. Tekli so po župnika in obenem stvar prijavili orožnikom, ki so sorodnika aretirali, hišo pa zaprli, dokler ni prišla komisija.

* **Nepreviden voznik.** Ovađen je bil hlapec Ivan J. iz Višnje vasi, ker je pustil svoje konje voziti pred dnevi brez vodstva in nadzorstva po Kralja Petra cesti v Celju, sam pa je korakal za vozom in se razgovarjal z nekim tovarišem. Konja sta zavozila v kanal, ki ga pravkar kopljejo, in podrla varnostno ograjo pred globokim jarkom Delavci, ki so se tedaj nahajali v kanalu, so bili v veliki življenjski nevarnosti, enako tudi pasanti, ki so se ognili vozu k ograji.

* **Razkrinkano sleparstvo.** V ponedeljek je bil aretiran v Gaberju pri Celju 56letni poljski delavec Anton Klokočevnik iz Levca, ker je lani pod sleparsko pretevo izvabil od trgovca g. Goloba razno manufakturno blago. Izdajal se je tedaj za posestnika Antona Podgorška v Škofji vasi, pri aretaciji pa se je zopet poslužil napačnega imena Jožefa Mačuha iz Dražic. Sprva je skušal sleparstvo ogorčeno tajiti, pozneje pa je dejanje pod težo dokazov priznal.

* **Zagonetna smrt novorojenčka.** Nedavno so pokopali na pokopališču v Primskovem otročiča Marije G. iz Sp. Vrha. Nekaj dni po pokopu očeta pa so se začele širiti po vsej tamošnji okolici govorice, da dete najbrže ni umrlo naravne smrti. Ker govorice niso ponehale, so začeli orožniki s poizvedbami. Preiskava še ni zaključena. Neporočeno mater je zadela nekaj dni po porodu težka novica, ker ji je sporočil njen bivši

ljubimec in oče nezakonskega otročiča, da preklicuje svojo besedo, s katero ji je obljubil zakon. Zato domnevajo ljudje, da je nesrečnico pritiral obup tako daleč, da je uničila življenje svojemu otroku. Preiskava bo dognala, koliko je resnice na težki obdolžitvi.

* **Velik vlom na Bledu.** Te dni so vlomili neznan tatovi v vilo Zlatorog na Bledu. Prebrskali so vso notranjost vile ter odnesli med drugim 12 komadov belih volnenih odevi, 18 komadov odevi v raznih vzorcih, 30 komadov belih ruh z všitimi monogrami Grajske kopeli in Riklija, 10 komadov servijet, več namiznih prtov, plišastih prevlek, preprog itd. v skupni vrednosti nad 32.000 Din.

* **Tihotapstvo ob avstrijski meji.** Te dni so na mariborskem glavnem kolodvoru zasačili nekoga Celjana, ki je hotel v vlaku vtihotapiti iz Avstrije razne tehnične predmete. Carina ga je obsodila na 12.000 Din globe. — V Krčevini je skočil iz vlaka, prihajajočega iz Avstrije, neznan možki in je zbežal z dvema zavojema. Opazil ga je finančni stražnik, ki ga je zasledoval, a ga ni mogel dohiteti. Ko je bil za begunca že dokaj opasen položaj, je možak vrgel oba zavojja od sebe ter ustrelil proti stražniku. K sreči ni napravil nobene nesreče. Tihotapec je izginil, v zavojih pa so našli razno tihotapsko blago.

* **Sleparska iznajdljivost.** Trgovec g. S. K. iz Zagorja je bil dalje časa na poslovnem potovanju. To je bilo gotovo dobro znano brezposelnemu B., bivšemu trgovskemu potniku Oglasil se je pri trgovčevi sestri ter jo naprosil, naj mu za nekaj časa posodi pisalni stroj, da ga nekemu interesentu pokaže za vzorec. Trgovčeva sestra ni niti slutila kake prevare, ker je B. svoječasno posredoval pri nakupu pisalnih strojev in je stroj od neke ljubljanske tvrdke preskrbel za 4000 Din tudi njenemu bratu. Ker B. do večera ni vrnil stroja, je bila trgovčeva sestra v strahu, da jo je osleparil. Kmalu je zvedela, da je B. v neki gostilni gostilničarju in gostom ponujal stroj v nakup, potem pa se je z njim odpeljal v Litijo. Ko se je trgovec vrnil in zvedel, kako je bilo s strojem, je zadevo naznanil orožnikom. B. pa mu je iz Litije pisel, da je moral dati stroj v popravilo. Najbrž je zvedel, da je ovađen, in da bi svoje dejanje omilil, se je zatekel k tej laži

* **Odhod v gledališče** je kaj lahak, ako niste izmučeni. Pazite torej, da za pranje perila vzamete SCHICHTOV «RADION».

Velikonočni mlaj

V večji vasi na Krasu je opravljal stari Tomaž službo občinskega služe in čuvaja, pojskega, lovskega in nočnega. Kljub suhljati postavi in kljub krajši levi nogi, odnosno daljši desni nogi se je Tomaž držal stare šege in dosledno nastopal v uniformi, opasan s službeno sablo. Sicer pa je bil kot rojen za to službo: bil je odločen in natančen; če je sploh kaj spal, je spal zelo malo, zakaj bil je v permanentni službi. V temnih nočeh je bil oborožen tudi s svetiljko.

Pa domišljav je bil stari Tomaž, ki se je smatral za odločilno osebnost v javnem vaškem življenju. Njemu se je moralo vse pokoriti, celo župan je moral zapreti svojo gostilno, ko se je pojavil Tomaž in napovedal policijsko uro. V posebno veselje mu je bilo razganjati fante, ki so prepevali na vasi, zaradi česar je moral s strani v nagajivosti iznajdljive mladine prestati mnogo nepotrebne jeze in bridkih ur.

Že večkrat se je odločil Tomaž za demisijo, a mu njegova Marička, ki bi jo v današnjih modernejših časih mogli primerjati z dobro informiranim časopisom, tega ni pustila. V take svrhe je imela vedno pripravljeno večjo zalogo razlogov ter je umela udariti na najboljčutljivejšo struno in tako je Tomaž še nadalje vztrajal na odgovornem mestu.

Minul je predpust. Stara šega je zahtevala, da morajo vaški fantje za veliko noč

je od nekaj bila znana po svoji hudobnosti.

Danes pa je cela hiša vesela, četudi se pere perilo, ker se robi

Schicht
Terpentin-
Milo s svojim

postaviti mlaj. Prejšnja leta je bil mlaj vselej že v zimskem času posekan in pripravljen. Letos je bila iziema. Velika noč se je vedno bolj bližala, s tem pa je rasla fantovska skrb, a tolažili so se: Miščev France bo že napravil, da bo prav, saj je tič posebne sorte.

Mlaj postaviti ni sicer težavno, ker delovnih moči ne manka, a težje ga je izbrati. Fantje so namreč v tem pogledu mnogokrat bolj izbirični kakor pri nevestah. Saj pa tak mlaj stavi polno zahtev: biti mora raven, vitek in visok. Kdor pozna Kras, bo vedel, da je težko naiti tako drevo. Kraška burja vse ukrivi in upogne. France pa stavi letos zadnji mlaj, ker bo potem stopil v zakonski terem; v slovo mora biti to nekaj posebnega in izbira je tem težja, ker je mlaj v vsakem primeru podvržen ostrim kritikam: «Kakšni fantje, tak mlaj.»

Samo dober teden je še manjkalo do velike noči, a mlaja še vedno ni bilo. Vsa vas je zbadljivo povpraševala fante, kaj in kako bo z mlajem. Posebno se je odlikoval stari Tomaž in izrekel marsikako pikro na račun fantov, posebno na Miščevoga Franceta. Toda France in fantje so imeli mlaj že izbran, a so sklenili pustiti vaščane v popolni negotovosti.

Njihovo drevo je raslo v logu bogatega tržaškega trgovca in Miščev France je izbral ves svoj pogum ter jo mahnil v Trst. Čim bližje je bil cilju, tem bolj mu je nardal pogum. Poprei trdno prepričan, da bo uslišan, je bil sedaj enako trdno prepričan, da ga bogati gospod sploh ne bo poslušal. Ko je že bil pri vratih, mu je pogum popolnoma upadel. Celu uro se je nato izprehajal med trgovino ter izbiral besede. Končno se je odločil in vstopil. Gospod je bil zelo priazen in je prošnji takoj ugodil, saj je imel kot Slovenec polno razumevanje za stare slovenske običaje. Dal mu je celo pismeno dovoljenje, ki ga naj po potrebi pokaže čuvaju Tomažu, ki je bil njegov lovski čuvaj in je čuval tudi njegovo posest, da jim v svoji gorečnosti ne bo delal sitnosti. Vesel se je vračal France domov, med potjo pa je začel kuhati maščevanje zbadljivemu Tomažu. Pa mu je skuhal dobro juho in vsi njegovi drugje so z njim soglašali, ko jim je poročal o svojem uspehu.

Še tisto noč so izbrano drevo posekali ter ga pustili ležati v gozdu. Drugi dan je vedeja za to že vsa vas, seveda, prva med vsemi

Tomaževa žena Marička. Tomaž se je takoj podal na lice mesta in tuhtal, kako bi prišel zločincem na sled. Prepričan je bil, da so storili fantje, ki so si na ta način oskrbeli mlaj. Sklenil je Tomaž budno paziti, da mu drevesa ne odpeljejo. Obenem bi tudi zalotil zlikovce in s tem zaslužil lepo nagrado. Vsa vas je ta dan govorila le o posekanem drevesu in nihče ni mogel verjeti Maričkinim trditvam, da so to storili vaški fantje, posebno ker so ti odločno zanikali dejanje in izjavili, da mlaja sploh ne nameravajo postavljati, posebno ne ukradenega.

Ves dan je Tomaž pazil in obračal. Frence pa je obrnil. Iz svoje fantovske garde je določil skupino fantov, ki naj na vasi prepeva in obrne Tomaževo pozornost nase, ostali pa naj med tem časom odpeljejo mlaj na varno. Dolgo so fantje prepevali in kaili nočni mir na vasi, a Tomaž se ni ganil. Ni jih slišal, da bi jih podijl spat. Končno so zapeli zbadljivko:

Zagodi kar bodi
bomo plesali na podijl
Zagodi, kar znaš!
Zasuč se, Marička,
popleši, Tomaž!

Ta je imela na Tomaža čarobno moč in bi ga najbrže tudi z nebes priklicala nazaj na zemljo. Pozabil je na posekano drevo in izzen sledil pevcem. Medtem so fantje opravili svoj posel.

Ko je Tomaž pozneje opazil, da je drevo izginilo, je bil ves iz sebe. Ob prvi zori je ze bil na licu mesta in preiskaval sled. Vsak zaključek na tej podlagi je bil popolnoma nemogoč in tudi Marička ni vedela pametnega odgovora. Sled je izginjala in se zopet pojavljala na najrazličnejših straneh in v najrazličnejših smereh. Tu je bil tir širokega kolesa, tam zopet ozkega. Vse Tomaževe detektivske zmožnosti so v tem primeru odpovedale: kajti fantje so svoji mlaj vozili na vozu in kolesa večkrat menjavali, ga prenesli na drugo stran, vozili v drugi smeri z drugimi kolesi in zopet nosili.

Ves Tomažev trud in Maričkine poizvedbe na vasi so bile brezuspešne. Končno se je Tomaž odločil javiti zadevo ali gospodarju ali orožništvu. Temu pa je nasprotovala Marička, ki je bila prepričana, da so krivci vendarle vaški fantje in da se mora zadeva vsaj do petka sama razvozlati. Če do takrat ne bo nič, naj potem Tomaž stori, kar hoče, a sedaj še ne, ker gre za njegov ugled. Temu dokazovanju se je moral Tomaž udati in tudi fantje so izvedeli za te zaključke brihtne Maričke.

Na veliko soboto rano zjutraj se je podal stari Tomaž naravnost v Trst, da raziasni gospodarju, kaka tatvina se je prigodila na njegovem posestvu. Fantje so med tem naložili svoj mlaj in ga veselo peljali v vas. Vse je vrelo na kup in ves srd se je obrnil proti fantom, posebno Frencetu, ki so na tako lahkomišen način zapravili ponos in čas vasi. Župan, ki je tudi prišel na lice mesta, je izdal prepoved za nadaljnji prevoz in dostavitev mlaja. Toda, kakšno razočaranje in še večje veselje je zavladalo, ko je Miščev Frence s pismom dokazal, da je oče župan v zmoti in da mlaj ni ukraden.

Naš stari Tomaž je bil že daleč z doma, ko ga je dohitel županov sin na kolesu in mu povedal, da je ukradeno drevo najdeno in zločinec znan. Vesel se je vrnil. Ko je pa zvedel za vso zadevo ter spoznal, da je bil zopet žrtev prebrisanih fantov, je sklenil pustiti fante odslej v miru.

Tako je Miščev Frence postavljaj svoj zadnji in najlepši mlaj. Vsi so bili ponosni, na mlaj in Frenceta, najbolj pa županova Lotza, ki je oba okrasila, namreč mlaj in svojega fanta Frenceta.

Na praznični ponedeljek

(Stara zgodbica.)

Na tem kraju je bil v 32 letu soje starosti ubit Flerjan Smarekar. Bog se usmili negove duše.

(Napis na križu v Podlogu.)

Pičle pol ure pešhoje potrebuješ iz Domžal po dunajski cesti do Doba. Na desni strani prav tako daleč je na majhnem holmu starodavna krtinska cerkev, ki ima še taborsko obzidje in je posvečena sv. Lenartu. Od cerkvenih shodov, ki jih ima ta cerkev več v letu, je prvi na praznični (velikonočni) ponedeljek.

Od blizu in daleč prihitiijo ljudje na prijazni krtinski hribček. Največ, seveda, prija fantov in deklet, ki si zamenjujejo pirhe in jih po končanem cerkvenem opravilu tudi «zalijejo» v gostilnah, ki sta dve v vasi. Da se postavni fantje in brhka dekleta tudi malo zavrtijo za odškodbo po 40dnevnem postu, se razume.

Ze blizu 80 let bc od takrat, ko se je na ta praznik pripetil dogodek, ki šo sedaj ni pozabljen v ljudski govorici.

• • •

V vročem lanskem poletju je bilo. Zamudil sem našega kamničana. Če sem hotel priti v Ljubljano, mi ni kazalo drugo, kakor peš jo mahiniti na pot. Ubral sem jo kar po bližnjih potih in stezah za Bistrico in Savo. Ko sem dospel v Podlog, mi je bilo že skoro tako vroče kakor Trebušniku, ki je hodil na Triglav.

Ustavil sem se pri starem lesenem znamenju, kjer sem se hladil in čital že zastareli napis, ki je bil pod razpelom na deski. Zapisano je bilo: «Na tim kraju je bil v 32 letu soje starosti ubit Flerjan Smarekar. Bog se usmili negove duše.»

V tem je prišel do mene že prileten možiček. Vprašal sem ga, ali mu je kaj znano o tem dogodku, pa mi je zgovoren možak takoj postregel in pripovedoval pretresljivo zaloigro.

• • •

Daleč naokrog ni bilo bolj brhkega dekleta kakor je bila Medvedova Ančka iz Podloga. Z materjo sta bivali v mali lesen. bajtici; obe sta bili šivilji. Vse njuno bogastvo je obstojalo iz lesene bajtice, kosa zemlje, par kokoši, dveh koz in marogastega mačka.

Ceprav Ančka ni bila bogata, so celo gruntarski fantje silili za njo.

Njeni materi je bilo to všeč in dostikrat je govorila hčerki:

«Ančka, le dobro govori tem zaljubljenec! Kateri izmed teh bo najbolj postaven in bogat, tistega se primi! A to ti rečem, glej, da ti ne uide!»

Od vseh vasovalcev sta bila glavna Rjavčev Grega in Smarekarjev Flerjan. Oba sta bila gruntarska sinova, a fant od fa.e je bil le Flerjan, dočim je bil Grega malo kozav po licu.

Razumljivo je, da sta se ta dva fanta smrtno sovražila in zasledovala drug drugega.

Na veliko soboto zvečer sta drug za drugim prinesla Ančki pirhe. Prvi se je oglasil Grega in vprašal dekle, ali bo šla na praznični ponedeljek na Krtino. Zvito dekle mu je reklo, da ne, a ko je prišel okrog polnočne ure k njej brhki Flerjan, se je domenila z njim, da gresta skupaj na shod.

Prevarani Grega je od togote kar škripal z zobmi, ko je zvedel, da je Ančka šla s Flerjanom na Krtino. Sklenil je kruto se maščevati.

Odšel je v vaško gostilno in tam popival ves dan do mraka. Zvečer se je podal iz vasi in kakor razbojnik čakal za gostim grmovjem, kdaj se vrneti s Krtine Flerjan in Ančka.

Okrog desete ponoči sta v mirnem pogovoru prišla mimo fant in dekle.

Kot jastreb je skočil Grega iz grmovja in z vso močjo parkrat udaril Flerjana s polenom po glavi.

Fant se je zvrnil po tleh. V tem je posvetil tudi mesec izza oblakov in dekle je spoznalo ubijalca in zakričalo:

«Pomagajte, pomagajte! Ti Grega si ga ubil!»

Še preden so Flerjana pokopali, so našli ljudje Grugo v bližnjem gozdu obešenega. Ubijalec se je sodil sam.

Ti dogodki so na Ančko tako vplivali, da je začela hirati in je v najlepših letih umrla.

Anton Stražar.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Goveje meso v omaki. Dve kili govedine (takozvani «cesarski kos») preplahni v vodi, malo potolci, pretakni (špikaj) s prekajenim svinjskim mesom in špehom ter osoli. Deni v kozo špeha, masti in zelenjave, ako imaš, deni zraven tudi še kake kosti, vlij gor pol litra belega vina in toliko vode, da stoji čez meso. Nato pokrij in kuhaj toliko časa, da se mokrota precej pokuha in je meso mehko. Tedaj pa vzemi meso ven, odlij mast v drugo kozo, zelenjavo pa zalij s tričetrt litra juhe ali vode. Na odliti masti pa naredi lepo rumeno prežganje in ga zalij s precejeno juho od zelenjave. Ko je prevrelo, deni meso nazaj in dodaj dve žlici gorčice (ženfa). Na mizo daj vsako posebej. Meso obloži s prikuhami, omako pa daj na mizo v skodelici.

Goveja pečenka. Vzemi dve kili govedine z mehke strani (šimbas ali pržolo), odreži spodaj kosti in mastno kožo na vrhu, dočim naj rebra ostanejo notri. Nasoli, potresi s poprom in pusti v soli tri ure, na kar peci dve uri, toda dodaj pri tem še dve žlici juhe in polivaj z maslom ali mastjo. Ko je pečeno, odlij mast, a mesto te vlij v kozo juhe, s katero potem poliješ pečenko, ko jo daš na mizo. Okrog pečenke naloži pečenega krompirja ali pražen riž. Posebej v skodelici pa daj hrena. To jed napraviš seveda lahko tudi z manj mesa.

Goveje meso na francoski način. V lonec, v katerem kuhaš goveje meso, deni v šest delov razrezano ohrovtovo glavo, potem dve kolerabi, eno zeleno in rumenega korenja, vse to razrezano na precej velike krljce. Dve kili mesa pa dobro potolci, deni v lonec, in prilij samo toliko vode, da je vse pokrito. Ko je zavrelo, poberi vso peno in posoli. Ko je meso kuhano, ga vzemi ven, stresi zelenjavo v skledo, položi povrhu zrezano meso in posoli. Na to vlij juho, v kateri se je meso kuhalo. Juha mora dobro povreti, da je bolj močna.

Pomarančni kompot. Dobro zrele pomaranče olupi, jih razdeli na posamezne krljičke, odstrani jim peške in jih zloži v skledo. Nato jih polij s sladkorjenim belim vinom. Politi jih smeš le malo prej, preden jih daš na mizo, ker postanejo sicer kmalu grenke. Lahko pa napraviš tudi tako, da razrežeš olupljene pomaranče na plošče, in ko si odstranila peške, jih zložiš v skledo in potreseš s sladkorjem. Povrh naloži še ukuhanih češenj in polij s češnjevim sokom. Če nimaš češenj, pa potresi pomaranče samo s sladkorjem.

Dunajska jajca. Razgrej dve deki surovega masla, dodaj nekoliko drobno zrezanega peteršilja in pusti da se v skledici ohladi. Potem umešaj to maslo z dvema jajcema, nakar primešaj zraven šest trdo kuhanih in skozi sito pretlačenih jajc, žlico kisle smetane in nekoliko drobtin. Naredi iz tega cmocke v obliki jajca, povaljaj ta jajčica v moki, nato v zvrkljanem jajcu in drobtinah ter ocvri na maslu ali v masti. Daj jih kot obložke na špinači ali kaki drugi prikuhi na mizo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Pismo iz Poljanske doline

Gorenja vas, aprila.

Velikonočni prazniki so bili letos prav lepi in topli. V dolini je bilo živahno. Ze so se prikazali prvi turisti. Naš Sokol je nam priredil na veliki ponedeljek v svojem domu prijetno zabavo. Najprej se je igrala igrala igra «Golgota», ki je dobro uspela. Čast igralcem za njihovo po-

žrtvovalnost in trud. Po igri se je razvila vesela zabava s plesom. Prireditev je bila dobro obiskana od domačih in tudi daljnih gostov.

Za nas kmete se pričinja sedaj največje pomladno delo. Kakor že zadnjič omenjeno so naši zimski posevki dobro prestali hudo zimo. Tudi sadno drevje za enkrat ne obeta slabo.

Na veliki petek smo imeli požar na Gornjih Brdih, uro hoda proti Blegošu. Gorelo je batarju in čevljarju Jožefu Šubicu. Kurili so v peči za velikonočno peko. Baje so se vnele saje v dimniku in od tam je švignil plamen v slamnato streho. Zaradi solnčnega in nekoliko vetrovnega vremena je bila streha suha in v hipu v plamenu. Zgorelo je vse poslopje z gospodarskimi prostori vred, ker je bilo vse pod eno streho. Rešili so le živino razen enega prašiča, ki je bil hudo opečen in ga je bilo treba zaklati. Zgorela je družini tudi vsa obleka in otrokom celo nekaj prihranjenega denarja. Pri reševanju se je hudo opeknel domači sin. Najhujše je seveda, da je bil pogorelec zavarovan za prav majhno vsoto predvojne ceno in iste vsote v dinarjih. Za ubogo družino ta velika noč ni bila vesela.

Na velikonočni ponedeljek so doživeli prebivalci ob cesti zopet nekaj posebnega. Ta dan sta vodila dva naša graničarja dva italijanska vojaka, menda dva italijanska financarja, ki sta najbrže pomotoma prekoračila našo mejo in bila prijeta. Šla sta v spremstvu proti Loki.

Tako so minuli velikonočni prazniki, a že prvi dan po praznikih se je vreme spremenilo. V torek zgodaj zjutraj je pričelo bliskati se in močno grmeti, kar je bilo znak, da dobimo še sneg. In res, dopoldne je ta že močno pobelil zemljo.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O PRAVILNI PREHRANI IN UŽIVANJU SADJA.

Človek je in pije, kadar hoče, ne le, če je lačen in žejen. Posledica tega je, da po večini vsi preveč jemo in pijemo. Izgubili smo čut za pravo mero v jedi in pijači.

Moderna zdravniška veda pravi, da nastane nad polovico bolezni zaradi nepravilne prehrane. Zmernost v jedi in pravilna izbira jedi je prva zapoved, če si hočemo ohraniti moč, lepoto in doseči visoko starost. To ni tako težko doseči, ker uči zdravniška veda, da so vprav one jedi, ki jih smatramo navadno za slabše in ki so tudi cenejše, bolj zdrave kot tako zvane «fine» jedi.

Da je nezmernost v jedi in pijači kriva pre mnogim boleznim in da ljudje v splošnem preveč jedo, so že zdavnaj spoznali uidevni možje. Skoro vsi ustanovitelji ver so uvedli postne dni, ki so prava zahteva zdravstva.

V naslednjih vrsticah se bomo nekoliko bavili z enim najvažnejših činiteljev našega zdravja, s sadjem in zelenjavo sploh.

Veda nas uči, naj jemo vsak dan sveže sadeže, ki so najpripravnejši, da poživijo in osveže naše telo, izčrpano po težkem delu, v katerega je moderni človek vprežen.

Današnji človek mora naporneje delati kot je bilo potrebno za časa naših pradedov. Borba za vsakdanji kruhek je postala težja v vseh poklicih. Zato pa moramo izkoristiti nauke moderne zdravniške vede in se bolje opremiti za življenjsko borbo. Zato mora biti prva zahteva, da si ohranimo telo zdravo in krepko. To pa bomo dosegli v prvi vrsti s pravilno prehrano, pri kateri igra sadje in zelenjava sploh važnejšo vlogo kot si navadno mislimo.

Zdravniška veda vidi v uživanju sveže zelenjave prvi in glavni pogoj pravilne prehrane. Neprecenljiva je na primer vrednost jabolka, ki vsebuje v jako ugodnem razmerju sestavine, ki jih potrebuje naše telo. Sladkor in kislina jabolka dajeta dober tek, pospešujeta prebavo, uravnava izločevanje, desinficirata ali razkužujeta ustno votlino in prebavilne organe.

Sveže sadje pa naj ne velja kot posebna hrana, temveč bi ga morali jesti le po drugih jedeh.

Samo ima namreč le malo redilnih snovi, pa mnogo vode, raznih soli in kislin, ki jih potrebuje telo, da se ohrani zdravo. Kdor bi se hotel hraniti samo s sadjem, bi kaj slabo ustregel telesu. Prevelike množine sadja škodujejo pravilni prebavi. Zato sadja ne smemo jesti z namenom, da bi se nasitili. Če smo jedli zelenjavo, je sadje po obedu odveč, ker je telo dobilo že z zelenjavo snovi, ki jih potrebuje.

Kakor za vsako drugo jed, tako je tudi pri sadju prvi pogoj pravilne prebave, da ga dobro prežvečimo. Le na ta način more dobiti telo iz sadja vse koristne snovi.

Sveže sadje je potrebno za poživiljanje krvi. Vsebuje namreč arzen in fosfor. Zato bi morali uživati sadje v prvi vrsti bledični in slabokrvni ljudje.

Sadje vsebuje dalje snovi, ki pospešujejo izločanje scalne kisline, ki je večkrat vzrok protina. Redno uživanje sadja je skoro neobhodno potrebno pri težki hrani, ker preprečuje bolezni, ki nastanejo pri nezadostni prebavi, vpliva ugodno na zdravljenje nekaterih bolezni, kot so vnetje ledvic, vodenica, oslabelost srca, griža, mandeljni in druge. Kremenčeva kislina, ki jo vsebuje sadje,

daje važne snovi za zobovje. Sadje je slednjim naravno čistilo za zobe.

Med sadjem zavzemajo orehi prav posebno važno mesto zaradi izredne hranilne vrednosti, po kateri nadkriljujejo skoro vsa druga živila. Vsebujejo nad 20 odstotkov dušikovih spojin, ki so v glavnem same beljakovine, maščob imajo 65 odstotkov, ogljikovodikov 8 odstotkov, vode 5 odstotkov in okrog 5 odstotkov mineralnih soli. Ker pa imajo tako zgoščene redilne snovi, se morajo prav posebno dobro prežvečiti, zgrizti in pomešati s slino. Ker grede živila s tako visoko hranilno vrednostjo v nič, če jih uživamo v prevelikih množinah, tudi orehov ne smemo jesti preveč, temveč kvečjemu 50 gramov na dan.

Suho sadje (jabolčni krehli, suhe hruške in češplje) vsebuje seveda mnogo manj vode in je zato redilnejše. Glavna hranina sestavina subega sadja je sadni sladkor.

Ze iz teh kratkih podatkov smo mogli dovolj jasno spoznati neprecenljivo vrednost sadja. Če bomo uvaževali ta dejstva, ki so jih dognali prvi učenjaki medicinske vede, bomo posvečali več pozornosti naši sadjereji. Posebno to pomlad po tako hudi zimi, kot je bila letošnja, bi nujno na-

„Mi gremo
lahko tudi
v gledališče,“

pravi mlada gospa
Mica. „Tudi takrat
ko peremo, imamo
časa, ker nam je
težko opravilo pra-
nja odvezel RADION,
ki pere sam.“

Varuje perilo!

svetovali našim kmetom, da posvetijo nekoliko več pozornosti sadnemu drevju, ki je v hudem mrazu mnogo trpelo.

ZANIMIVOSTI

× **Zagoneten primer bolezni.** Dunajski zdravniki si belijo glave z zagonetnim bolezenskim primerom. 39letna žena godbenika Krebsa je šla s svojo hčerko v kopališče. Ko se je skopala, je dejala deklici, naj jo počaka pred kabino, da se obleče. Čez nekaj časa je začula hčerka v kabini odmev padca in zadušenega bropenja. Alarmirala je strežno osebje, ki je vdrlo v kabino in našlo ženo na tleh brez zavesti. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so najprej menili, da gre za zastrupljenje, toda podrobnejša preiskava je pokazala, da o tem ne more biti govora kakor tudi ne o kakšnem zločinu. Najbolj čudno pa je to, da je izgubila nesrečnica spomin, ko se je zavedla. Morda je imela žena težji napad božjosti.

× **Velik solnčni mrk, ki pa pri nas ne bo viden.** Trije angleški zvezdoslovci se nahajajo tačas na zapadnem obrežju polotoka Malaka, kjer vodijo priprave, potrebne za točno opazovanje solnčnega mrka, ki bo 9. maja letošnjega leta. Ekspedicijo tvorijo dr. Jackson, njegova žena in zvezdoslovec Melotte. Drugo ekspedicijo sestavljata dr. Carroll in profesor Stratton ter vršita priprave na vzhodnem obrežju polotoka. Slnčni mrk, ki bo najdaljši tekom zadnjih desetletij, se bo pričel na Oceanu in bo zadel Sumatro, ki bo prvi kraj, kjer se bodo mogla izvršiti opazovanja; kmalu po poldnevu bo mrk viden tudi na Malaki. Obe ekspediciji si bosta skrbno uredili opazovališča, da izkoristita pet minut mrka. Če jima usoda ne bo naklonjena in bo nebo pokrito z oblaki, bo zaman ves trud. Pri nas, seveda, tega solnčnega mrka ne bomo videli, pač pa bo viden letos delni solnčni mrk 1. novembra.

× **Ženske, sladkosnednost in dobre jedi.** «Vse, kar hoče žena, to hoče Bog!» je rekel borec za ženske pravice Brillat Savarin. Toda Brillat Savarin ni bil samo pobornik ženstva, temveč tudi zaščitnik sladkosnedežev. Trdil je, da sladkosnednost ni greh, ampak celo najdostojnejša krepost. «Številna, točna in stroga opazovanja so me privedla,» zatrjuje Brillat, «do zaključka, da skrbno in okusno pripravljena hrana odstranja znake starosti. Skrbno izbrana in pripravljena jedila dajejo očem lepši sijaj, koži svežost, mišicam pa moč in prožnost.» Toda v tem še ni vse. Brillat je odkril ključ zakonske sreče, ki je po njegovem mnenju predvsem v finem okusu. «Ako sta zakonca sladkosnedeža, potem jima je najmanj dvakrat na dan dana prilika, da skupaj uživata in v največji prijetnosti preživita vsaj del sicer dolgočasnega dneva.» V skrbnosti do svojih čitateljic Brillat ni pozabil opozoriti na požrešnost. V svojem delu je opisal tudi metode, kako se človek obvaruje požrešnosti. Končno trdi veliki bojevnik za pravice ženstva, da je odkritje nove okusne jedi važnejše za človeško srečo kakor pa odkritje najlepše zvezde v vsemirju.

× **Velika rudniška katastrofa v Belgiji.** Na veliko noč se je pripetila v rovu pri Waterschoju v Belgiji strašna eksplozija, kateri je sledil velik požar. Kakor domnevajo, so se v rovu vneli gorljivi plini. Delavec in ostalo prebivalstvo so prihiteli ponesrečenim rudarjem na pomoč. Mnogo trupel je bilo tako raztrganih, da jih ni bilo mogoče spoznati. Kakor sklepajo, je bilo v času nesreče v rudokopu do 40 rudarjev. Naslednjega dne je zadela nesreča tudi rešilno ekspedicijo. V rovu se je utrgal večji plaz zemlje in zasul delavce. Dva delavca sta bila ubita, osem pa ranjenih.

× **Debeluh ne more skozi vrata.** V malem španskem mestu na Balearskih otokih se je pred leti naselil mlad urar. Otvoril je trgovino in se poročil. Njegova žena je nakupovala vse urarske potrebščine, urar sam pa ni nikoli prestopil praga trgovine. Sosedji so pričeli šušljati, da se boji krvave osvete ali tekmeča, ki je zaljubljen v njegovo ženo. Vsekakor je bilo čudno, da ni bilo

urarja opaziti nikjer v javnosti. Tako so minila leta. Prostovoljni jetnik se je izredno zredil. Nedavno pa je dobil povabilo od vojnega urada: moral se je zglasiti, da ga vpišejo med črnovojnike ali sploh oproste vojaške dolžnosti, če je bolan. Nikaki izgovori niso pomagali. Urar se je moral napotiti na magistrat. A prišel je samo do hišnih vrat: zdebil se je namreč tako, da sploh ni mogel spraviti skozi podboje svojega preobilnega telesa. Poklicali so tesarje, ker bi nesrečnik sicer moral plačati visoko kazen: Španci imajo stroge vojne postavbe. Tesarji so sneli vrata in razdrli celo kos zida. Šele potem je prilezel urar skozi. Prišel je na magistrat, kjer so ga seveda oprostili vojaške dolžnosti.

× **Klub stoletnih v New Yorku.** V New Yorku se je nedavno ustanovil Klub stoletnih. Njegovi člani pa niso stoletni starci in starke, ampak razna podjetja, ki se morejo izkazati z najmanj stoletnim obstojem. Klub si je vzel za nalogo gojitev starih šeg, ki naj služi novemu rodu za vzor. Klub ima doslej 200 članov. Najstarejše je

neko železniško podjetje, ki obstoja že od leta 1742.

× **Zajec dohaja avtomobil.** Kako hitrost doseže zajec? Mnenja so bila doslej različna. Trideset, štirideset ali petdeset kilometrov na uro? Neki Francoz je taje rešil to vprašanje. Ta Francoz se je vozil po deželi s svojim avtomobilom. Pojavil se je ob cesti zajec, ki pa ni zbežal, ampak tekel zraven avtomobila. Nepričakovana dirka. Francoz je večkrat občudoval hitrost zajca. Sedaj je imel priliko, da jo preizkusi. Zajec je tekel in avtomobil prehiteval. Da ga je avtomobilist dohitel, je moral zvišati brzino avtomobila. Ko je dosegla avtomobilova hitrost 56 km, ni mogel zajec več prehitevati avtomobila, tekel pa je še dalje vstric njega.

× **Sirov ubijalec lastne žene.** Špansko glavno mesto Madrid je te dni razburil neverjetno sirov zločin. Prebivalstvo je ogorčeno ne le nad zločinom, temveč še bolj nad neverjetno sirovostjo morilca. Gre za 32letnega Fernanda Gabriela Guttireza iz bogate madridske rodbine. Mož je podedoval lepo premoženje, ki mu je omogočilo

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Koncesija za avto-taksi

se proda. — Več se izve v upravi «Domovine». 172

Fotograf Karel Holynski

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6.
Solidno delo! Nizke cene! 164

Hlode, hrastove

od 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodvorom. 166

Oglje, drva

hrastova, bukova, tudi polsuha, kupuje stalno in plačuje takoj Pečenko, Spod. Šiška, Ljubljana. 169

Priporoča se trdka 168

Ceskuti & Zajc

modna in manufakturna trgovina «Pod velbom» Ljubljana, Stari trg št. 3.

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca, priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubliani. 150

Češki semenski oves

in vsa poljska in vrtna semena nudi 124
SEVER & KOMP., LJUBLJANA, Gosposvetska c. 5.

Železnato vino

257

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke.

Novootvorjena pletilnica

na Kette-Murnovi cesti št. 6 se cenjenemu občinstvu priporoča. Naročila se po zelo solidnih cenah sprejemajo. 171

Vajenca

zdravega in poštenega, s primerno izobrazbo, sprejme takoj Franjo Cvetko, trgovec, Sv. Trojica, Slovenske gorice. Oskrba v hiši. 173

Zastopnike in organizatorije

za novo vrsto zavarovanja sprejememo v vsakem kraju «Centra», Ljubljana, poštni predal 248. 147

Sprejme se hlapec

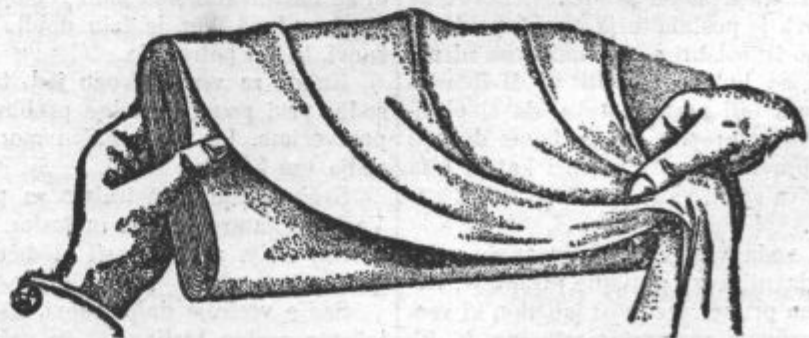
z dobrim spričevalom, ki je vajen pri konjih in pri poljskih delih. Plača po dogovoru. — Helena Stokavnik, sodavičarka, Rimske toplice. 145

Pozor!

Krznarstvo A. Lampič, Ljubljana,

Vidovdanska cesta št. 2, izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne čepice. 149

Največja izbira češkega in angleškega sukna.

A. & E. SKABERNÈ, Ljubljana.

brezskrbno in razkošno življenje. Denar je razmetaval tudi kot zakonski mož. Poročil se je z lepo in pošteno mladenko, katere se je pa kmalu naveličal in ji večkrat odkrito priznal, da mu že preseda. Končno je zahteval, naj se umakne drugi. Žena se seveda ni hotela umakniti in zato so bili domači prepri na dnevnem redu. Te dni se je Gutierrez vrnil po večdnevni odsotnosti domov, kjer je po kratkem prepiru potegnil iz žepa revolver in ustrelil svojo ženo. Njeno truplo je položil v posteljo in spal pri njem vso noč. Zjutraj je prišel sosed pogledat, kaj se je zgodilo. V postelji je ležalo okrvavljeno truplo, Gutierrez je pa mirno sedel za bogato obloženo mizo in zajtrkoval. Kmalu se je zbralo mnogo radvednežev, toda morilec se ni zmenil zanje. Dejal jim je, naj ga pušče pri miru, da se najé. Morilčeva sirovost je tako razkačila ljudi, da so na hitro roko postavili vešala in hoteli Gutierreza obesiti. Morala je posredovati policija, sicer bi bili razjarjeni meščani sami sodili morilca.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Tri kuharice.

«Pri nas imamo vedno tri kuharice.»
«Kaj, za dva človeka toliko kuharic?»
«Seveda! Ena baš zapušča službo, druga prihaja in tretja je še tu...»

Imenitna ura.

«Vi imate pa res lepo stensko uro.»
«Seveda! Kadar kaže dvanajst in bije tri, vem, da je pol sedmih.»

Zdravnik.

Zdravnik: «Ako dovolite, povabim še enega zdravnika.»
Bolnik (mrmraje): Da potem ne bo nobeden kriv...»

V kuhinji.

Gospodinja: «Čujte, Micika, kaj pomeni to? Včeraj sem našla pri vas vojaka, danes pa civilista.»
Služkinja: «Saj je bil tudi ta vojak, milostiva.»

Ne da se ugnati.

Gospodar: «Tako bi vas vrgel po stopnicah, če si ne bi umazal svojih rok.»
Krošnjar: «Ali želite rokavice?»

Težavna zadeva.

A: «Ako se ne počutite dobro, pojdite k zdravniku! Ali mu ne zaupate?»
B: «To že, toda bojim se, da mi on ne zaupa.»

Dobesedno.

A: «Vidiš, Gašperju je konkurz pomagal na noge.»
B: «Kako to?»
«Avtomobil so mu prodali.»

Oddih.

Miha: «To poletje se bom enkrat pošteno oddahnil.»
Matija: «Ali misliš iti na letovišče.»
Miha: «Ne jaz, pač pa moja žena...»

Da jo jezi.

Mica: Neža, ali si že slišala, da je tvoj ločeni mož zadel v razredni loteriji velik dobiček?»
Neža: «To je storil samo zato, da mene jezi...»

V vlaku.

V vlaku sedita gospodična in gospod. Gospod: «Kam se peljete?»
Gospodična: «V Ljubljano.»
Gospod: «Ali je tam lepo?»
Gospodična: «Jaz sem tam blizu v službi.»
Gospod: «Kaj bi bilo, če bi se z Vami peljal ter bi ostala celo noč v veseli družbi?»
Gospodična: «Zakaj pa ne.»
Gospod: «In ni ovire?»
Gospodična: «Ne, le brez skrbi bodite.»
Gospod: Krasno! Kako pa Ti je ir.e, lepa punčka?»
Gospodična: «Marica.»

Gospod: «Lepo ime! Zares, vedno bi hotel biti s teboj»

Gospodična: «Tudi to je mogoče.»

Gospod: «Kje si v službi?»

Gospodična: Sestra sem v norišnici. Ako želite, greste lahko takoj z menoj...»

Umetnik.

Hripav pevec na koncertu z vso močjo klati z rokami in neki poslušalec pravi svoji ženi: «Vidiš, vidiš. Da se z rokami govori, to že vem, ta pa celo poje z njimi.»

Glavo izgubi.

Gašper: «Koliko glav šteje vaša družina?»

Evlalija: «Dvanajst, včasih pa samo enajst.»

Gašper: «Kako je to mogoče?»

Evlalija: «Prav lahko. Moj mož pri tolikih glavah včasih izgubi svojo glavo in potem štejemo samo enajst glav...»

Maščevanje.

Trgovec: «Pa ste mu dolgo časa drli zob.»

Zdravnik: «Da, ker je poročil dekle, katero sem jaz ljubil.»

Listnica uredništva

Muljava. Pošljite nam povest, da jo vidimo. Kratke zgodbe vedno dobro došle! Nekaj honorarja dobite!

Moravci pri Mali nedelji. Dopis, žal, prehud. Novice dobro došle!

Žetale. G. dopisnika prosimo, da nam ne sme šteti v zlo, če pri sedanjih razmerah nismo mogli objaviti njegovega dopisa. Prosimo Vas, da nam pogosto pišete, toda kratko, zelo kratko in jedrnat. Čisto kratki dopisi, če se strinjajo z zakonom, se hitro objavijo, dolgi pa se odlašajo, dokler ne zastare.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15

DEŽNIKI
NA MALO NA VELIKO

Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

Jeneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din. napol belo 80 Din. belo 100 Din. boljše 125 Din. in 150 Din. mehko kot puh 200 Din. in 225 Din. boljša vrsta 275 Din. Pošiljatve carine proste proti povzetju. — Vzorec zastoni. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. 10!

Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lobez št. 14** kod Plzna, Češkoslovaška

Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dn.

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča
boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovano na pariški izložbi
en/ki franko

Izredna ponudba

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepusca mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna zepna beleznica, ki se jo nosi vedno lahko s sebo, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in etuiem samo Din 70— franko, zacarinjena, poslana po poštнем povzetju. Razpošilja **A. Matik, export, Praga XII., Loudýaska 57.** (Če ne bi ugajala, vamejmo zamenj). Naslov natančno napisati.

Zopet prihajajo one
naše stare bolečine, kadar se vreme spremeni. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri reumatičnih trganjih ter drugace je Fellerjev Elsfluid ono že 32 let preiskušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Uporablja se na zunaj in znotraj. Dobiva se posej, poskusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elizatrg 360, Hrvatska. A za želodec: Elsa-kroglice 6 škatljice 12 Din.

Pr vkar izšlo!

Založba Luč v Ljubljani je izdala prvo knjigo velike povesti

Martin Brbek

Spisal Ivan Podržaj

Knjiga vsebuje povest življenja, ponižanega in osramočenega z grehom človeka, ki ne sme biti oče, čigar krivda pa ne more izkoreniniti življenja njegovemu sinu, kajti zakoni Prirode so močnejši od človeških postav in blodenj. Lepo opremljena knjiga obsega 120 strani in stane samo 20 Din.

Kdor naroči knjigo na spodnjem odrezku in pošlje istočasno denar, dobi knjigo poštne prosto. (Odrezek nalepite na dopisnico!)

ODREZEK

Ta ugodnost velja samo za posameznike in le za naročila tekom 8 dni.

ZALOZBA LUC
v Ljubljani

Poštni predal št. V.

Podpisani pošiljam 20 Din za knjigo „Martin Brbek“, ki naj se mi pošlje poštne prosto.

Ime: _____

Bivališče: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tvornica konjaka in likerjev
VELEŽGANJARNA

Viktor Meden
LJUBLJANA, Celovška cesta 10
dobavlja po ceni najboljšje: Likerje, konjak, rum, silovko, brinjevec, tropinovec, vino, vermut, malinovec. 163

Kupuje sadje in druge sirovine za žganjekuho.

MODROCE vsake vrste, ži mo, cvilh, zofe in vse tapetniške izdelke kupite najboljšje pri 96

RUDOLF SEVER
TAPETNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG ST. 2.

Prima gonilna jermena
in vse mlinsko tehnične potrebčine vedno v za ogi pri trvdk
CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3: 2

A. Gastraum Prešernova ulica 42
Doznike solinčnike in sprehodne palice dobite na ceneje pri zgornji trvdki.

Prva ljubljnska parna izdelovalnica
vseh vrst slaščic, medic in keksov
TEODOR NOVOTNY
na **Friškovicu**
5 minut od glavnega kolodvora, prvovrstno blago, cene zmerne, razpošilja se tudi po deželi. 125

Domaco aido, jetmen, pšenico,
proso kupuje po najvišjih cenah trvdka
A. VOLK v Ljubljani
Restjeva cesta št. 24

Beli zobje

olepajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvježujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejšje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mebke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bode te brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Obdržite v spominu,

da je najbogatejša izbira svile, modnih gumbov, trakov, čipk, okraskov, nogavic, rokavic, kravat, ovratnikov, robčkov in spleh vseh potrebščin za izpopolnitev damske in moške toalete edino-le pri trvdki

T. EGER, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 2. 167

Ve ik **cenik** ilustrirani dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča **MEINEL in HEROLD** tovarna glasbil, gramofonov in harmonik **R. Lorgier, MARIBOR št. 104-B.**

Violine od 35 Din. Rorne harmonike od 85 Din. Tamboore od 95 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

Naznanilo!
Štefan Mencinger
naznanja cenjenemu občinstvu, da je
otvoril dne 1. aprila 1929.
povsem higijenično in moderno urejene
nove gostilniške
prostore

v lastni hiši na Kette-Murnovi (prej Martinovi) cesti št. 10 v Ljubljani.

Kuhinja izborna. Vina prvovrstna.
Sveže blago. Točna postrežba.
Cene solidne. Prepričajte se.
Avtopostaja.

GASILCI!
Motorne brizgalne

prenosne, za 400 in 600 litrov in večje za 1000 litrov vode, na dveh kolesih, dobavlja najugodnejše trvdka

LAMPRET in drug
d. z. o. z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 22.
Zahteva te ponudbe! 88

Najuspešnejše sredstvo
za rejo domače živali je
brezdvomno
MASTIN

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rötovža), Ljubljana 66.

Zahtevajte brezplačni
CENIK.
Elegantna
plitka, dobra in cenena ura
Din 98.—

3 letno jamstvo.
14 dni na poskušnjo, ako ne odgovarja, se vrne denar.

Anton Kiffmann
Maribor št. 43-c.

Specijalist za samo **boljšje** švicarske ure.
Cenik brezplačno. 44

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč
ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solinarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati skode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani
Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Hočete li se Vasega **revmatizma, gihta** osvoboditi?

Stezanje in zbadanje v udih in členkih, zatečene ađe, skrčene roke in noge, trganje, zbadanje in stezanje v raznih delih telesa, kakor tudi slabost v očeh so često posledice revmatizma in kostnih bolezni, katere pa se morajo odstraniti, kajti, sicer bolečine kaj hitro napredujejo.

JAZ VAM NUDIM

zdravilno pijačo, katere raztvorja mokračno kislino, po-pešuje izmenno materije in izločevanje, torej ni takozvano univerzalno ali tajinstveno zdravilo, temveč produkt, katerega nud samo mati priroda v svoji dobrotljivosti bolujočemu človeštvu, **Vsakemu pošijem brezplačno poizkušnjo!**

Pišite mi takoj in Vi prejmete od mojih po vsem svetu obstoječih skladišč popolnoma zastonj in franco eno poizkušnjo skupno z poučno razpravo. Vi se boste potem sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju. 162

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 21